Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...1921 оной ...21-һээ гарана | № 70 (17193) | 1986 оной мартын 23, воскресени | Сэн 3 мүн.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

У К А З

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЫЕ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ тогтообо:

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сессиие 1986 оной апрелиин 26-да Улаан-Үдэдэ зарлаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **А. БАДИЕВ.**

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **А. БЕРЕЩИНОВ.**

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1986 оной мартын 21.

КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБЛАСТНОЙ БОЛОН УЛААН-ҮДЫН ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ ПЛЕНУМ ТУХАЙ

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

...ПСС-эй Буряадай областной болон Улаан-Үдын ...дской комитедүүдэй Пленум үсэгэлдэр Улаан-...э боложо үнгэрбэ. Пленум дээрэ «КПСС-эй ...II съездын дүнгүүд болон областной партийна ...изацинн бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуу-...зүбшэн хэлсэгдээ. КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ ...идат, партиин областной комитедэй нэгэдэхи ...етарь нүхэр **А. М. Беляков** элидхэл хээ.

...дхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй Улаан-...горкомой нэгэдэхи секретарь **В. С. Тимашов**, ...С-эй Баргажанай райкомой нэгэдэхи секре-... **В. Б. Базаров**, «Теплоприбор» заводой парт-...секретарь **А. Д. Невзгодов**, Буряадай АССР-... Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ ... **Бадиев**, КПСС-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь **В. И. Канибалоцкий**, Зэдын районой Оёорой совхозой директор **С. М. Филиппов**, Буряадай хүдөө ажахын институдай ректор **А. С. Балдуев**, Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай директор **К. П. Альцман**, Улаан-Үдын авиационно заводой электрик-туршагша **Г. А. Дождикова**, арадай депутадуудай Хяагтын районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **В. Д. Бадмацыренов**, «Жилгражданстрой» трестые эрхилэгшэ **В. Л. Думнов** ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **М. Н. Гармаева** хабаадаба.

Пленум зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар тогтоол баталан абажа, КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар партиин обкомой эмхидхэлэй-политическэ хэмжээ ябуулгануудые батална.

...II ТАБАН ЖЭЛ: ...дадхалгын замаар

ДҮҮРЭН ХҮСЭНДЭНЬ АШАГЛАХА

...XXVII съездын шиидхэбэри-... танилсаад байхадаа, арбан хоёр-... табан жэлэй туршада машина бү-...хадаа арадай ажахын хүгжэлтэдэ ...үүргэ дүүргэхэ байна гэжэ ойл-... КПСС-эй ЦК-гай Генеральна сек-... М. С. Горбачевой хэһэн Полити-... элидхэл соо а...һэльбэн шэнэдхэлгын ..., экономическа ургалтын эр-... машина бүтээлгэһээ дул-... байһаниинь ойлгосотой.

...дээрэ тодорхойлогдоһон асари ... зорилгонуудые бодото дээрэнь ... тула хүн бүхэн хүдэлмэридөө ... мэтээр бэшэ, харин шэ-...зохёохы ёһоор хандаха ёһотой. ... шэнэ техникэ, түрүү технологи үй-... нэбтэрүүлхын, продукциин ша-... эрид һайжаруулхын тула эрдэм ... дээшэлүүлхэ болоно бшуу. Энэ ... анхан хэдэг хүдэлмэриеэ мүнөө ... шэнэ эрилтын ёһоор, эршэтэйгээр ... болонобди.

...-техникын дэбжэлтые хурдадхаха ... үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада ... «Электромашина» заводто зарим ... хүдэлмэри хэгдэһэн байха юм. Тех-...ческа шэнэ лини, хэдэн түхеэрэл-... тодхогдожо, ажалай бүтээсэ дээ-..., продукциин шанар һайжа-... ехэ нүлөө үзүүлээ. Мүн хүдэл-... ажаллаха эрхэ байдал һайжа-... бшуу. Жэшээлбэл, участогтамнай ... гэжэ технологическа шэнэ лини ...гдажа, ашаглагдажа эхилээ. Энэ ...һэн фирмын мэргэжэлтэдтэй ... бригадымнай гэшүүд хабсаргажа тод-... байха юм. Тиихэдээ бидэнэр тус ... ашаглажа һураабди, дүй дүр-... болообди. 20 машинаһаа бүридэ-... 10 хүн хүдэлгэнэбди. Машина бү-... хоёр-гурбан хүдэлмэри хэдэг юм. Жэ-..., хабтагар түмэр долгитуулан ..., электродвигателиин нэгэ зүйл ... Мүн элдэб янзын гагнууриин, ... хүдэлмэри хэгдэнэ. Дэлгэ-... хэлэбэл, А. Худов, И. Торубко ... түмэр сэхэлэн хабтагайлжа, хэм ... отолно, долгитуулан ну-... гагнаад, конвейерээр саашань дам-... Саашань бэшэ нүхэднай двигате-... хэрэгсэлнүүдые хабсаргана, гагнана. ... хүдэлмэрние И. Загвоскин, Н. Чин-... гэгшэд хэдэг юм. Эдэнэр булта-... хүдэлмэриие шалгажа, дутуу дун-... элирүүлдэг, усадхадаг үүргэ-...

... хоёр жэлэй туршада бүтээгдэ-... шэнэ двигательнүүднай рес-... предприятинуудта туршаг-... дурадхалнууд оруулагдаһан байха ... Мүнөө манай конструкторнууд, мэр-... тэдэнэй дурадхалнуудые шэнжэ-..., бага зэргэ хубилалтануудые ..., олоор үйлэдбэрилэн гаргажа ... юм.

... жэлһээ АИ түхэлэй двига-...нүүдые бүтээжэ эхилээбди. Февраль ... даабариие үлүүлэн дүүргээбди. Энэ ...логическа линиин ашаг үрэтэйнь .... Юуб гэхэдэ, тус түхеэрэлгын ашаар байгууламжын талаар энергетическэ эрхим дүнгүүдтэй шэнэ электродвигательнүүдые бүтээхэ арга олгогдоо. Үйлэдбэрилэн гаргагдадаг двигательнүүдэй шэгнүүр дунда зэргээр 200 килограммаар доошолоо. Шудхалгын цехтэ хэгдэдэг детальнүүдые мүнөө бидэнэр бүтээнэбди. Хүдэлмэришэдэй ажаллаха эрхэ байдал һайжараа.

Гэбэшье энэ лини дүүрэн хүсэндөө ашаглагданагүй. Юун дээрэһээ энэ болоноб? Ушарынь гэхэдэ, заводнай бүхыдөө хэрэгтэй түмэрөөр гүйсэд хангагданагүй. Экономическа туршалгын эрхэ байдалда хүдэлжэ эхилһэн түрүүшын жэлдэмнай материалнуудаар хангалга һайн байгаа. Хүдэлмэришэд, хүтэлбэрилэгшэд бэеэ даангяар ажалладаг һэн. Заводнай бүхыдөө түсэбтэ даабаринуудаа, абаһан социалис уялгануудаа болзорһоонь урид холо үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. Харин мүнөө заримдаа хэдэн үдэрэй туршада түмэргүй байха баатай болонобди.

Түмэр болон бусад материалнуудаар һайнаар хангагдаад байбал, эдэ түхеэрэлгэнүүдээ хоёр халаанда бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа боломоор ха юм. Ганса халаанай туршада хүдэлгэгдэхэдөө, хэды шэнээн түхэригэй продукци дутуугаар үгтэнэ гээшэб! Энээн тухай съезд дээрэ партиин ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев иигэжэ хэлээ һэн: «Фонднуудай эгээл эдэбхитэй хубинь — машинануудай, түхеэрэлгэнүүдэй, станогуудай олохон ушарта һаатан зогсожо гү, али хахад хүсэндөө хүдэлжэ байһаниинь илангаяа һанааемнай зобооно». Яаха аргагүй зүбөөр хэлэгдэнхэй.

Энээнһээ уламжалан шэнэ техникэ болон линиие дүүрэн хүсэндэнь хүдэлгэхын тула өөһэдынгөө нөөсэ арга боломжонуудые дууһан элсүүлхэ, бэдэрхэ болонобди. Заримдаа двигателиин детальнууд бүтээсэ багатай, хэб даралгын түхеэрэлгэнүүд дээрэ удаан саг соо бүтээгдэнэ. Тэдэнэй орондо үрэ бүтээсэтэй шэнэ түхеэрэлгэнүүдые тодхоохоор болоо. Юуб гэхэдэ, арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада эрдэм, техникын үндэһэ һуури дээрэ арадай ажахые шэнээр зэбсэгжүүлхэ болонобди. Энэмнай энэ табан жэлэй онсо илгаань болоно бшуу.

Эдэ зорилгонууд ехэ гаргашагүйгөөр түйлагдаха, харин хүн бүхэнэй оролдолгоһоо, хүдэлмэридөө шэнэ ёһоор хандалгаһаа дулдыдаха зэргэтэй.

А. ШЕСТАКОВ,
«Электромашина» заводой 1-дэхи цехэй технологическа линиин операторнуудай бригадир.

ЭРДЭМ УХААНАЙ ХУБИТЫЕ АРЬБАДХАХА

Мартын 20-до КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар совет эрдэм ухаанай зорилгонуудые СССР-эй Наукануудай академиин хамтын суглаан зүбшэн хэлсээ.

СССР-эй Наукануудай академиин 1985 ондо эрхилһэн ажал ябуулга тухай элидхэлые СССР-эй Наукануудай академиин президиумэй ахамад эрдэмтэ секретарь, академик Г. К. Скрябин хээ.

Хамтын суглаан дээрэ эрдэмтэд үгэ хэлэхэдээ, эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдадхаха шэнжэлгэнүүдэй ашаг үрые дээшэлүүлхэ, нээлтэнүүдые бодото байдалда нэбтэрүүлхэ онол аргануудые нарижуулан һайжаруулха тухай дурадхалнуудые оруулаа.

* * *

СССР-эй Наукануудай академиин жэл бүри үнгэргэгдэдэг хамтын суглаан мартын 21-дэ Москвада хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлээ. Тэрээн дээрэ 1985 оной ажал ябуулгын дүнгүүдтэ сэгнэлтэ үгтэһэн, ороной социальна болон экономическа хүгжэлтын харюусалгатай шатада эрдэмтэдэй бэелүүлхэ зорилгонууд тодорхойлогдоһон байна. Эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдадхалгада, арадай ажахын бүхы һалбаринуудай хүдэлмэриин ашаг үрые дээшэлүүлгэдэ хубитаяа ехээр оруулхаар, буу зэбсэг үрдилдэн бүтээлгые болюулхын, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхээр совет эрдэмтэд сүм шиидэнхэй.

Түгэсхэлэй заседани дээрэ СССР-эй Наукануудай академиин президиумэй гэшүүнээр — Ураалай научна түбэй президиумэй түрүүлэгшээр академик Г. А. Месяцые, СССР-эй Наукануудай академиин президиумэй гэшүүнээр — Алас-Дурнын түбэй президиумэй түрүүлэгшээр академик В. И. Ильичевые суглаан һунгаа. СССР-эй Наукануудай академиин шангууд барюулагдаа. Теориин ба бодото байдалай талаар ехэ удха шанартай бүтээлнүүдые зохёоһон эрдэмтэдтэ алтан медальнууд болон эрдэм ухаанай талаар онсо шалгарһан ажал ябуулагшадай нэрэмжэтэ шангууд барюулагдаа.

Естественнэ эрдэм ухаанай талаар академиин үндэр шагнал—М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Алтан медаль астрофизикэдэ гайхамшагта амжалтануудые түйлаһанай түлөө мексикан профессор Гильермо Аро барюулагдаба.

Геофизикэ болон геологиин талаар гайхамшагта амжалтануудай түлөө академик М. А. Садовскидо М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Алтан медаль барюулагдаа. Академиин үндэр шагналнуудта хүртэһэн лауреадууд урданай заншалаар научна элидхэлнүүдые хээ. «33 жэлэй саада тээ түрүүшынхиеэ танай орон ерэһэн хүм, — гэжэ профессор Г. Аро совет эрдэмтэдтэ хандажа хэлээ.—Харин мүнөө танай ороной түйлаһан амжалтануудые харахадаа, сэдьхэл зүрхэмни баярай мэдэрэлээр, этигэл найдалаар эзэлэгдэнэ. Советскэ Союз мэтэ иимэ һайхан ороной хүн түрэлтэндэ бии байһандань омогорхонob. Газар дэлхэйн бүхы арадуудай аша туһада эрдэм ухаанай түйлалтануудые амгалан ёһоор хэрэглэхэ, эб найрамдалай, хүн түрэлтэнэй хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэрэ тэмсэнэ бшуу.

(ТАСС).

«МИР» — «СОЮЗ Т-15» БОЛОН «ПРОГРЕСС-25» ХОЁР ЗАЛГАЛДАН ХОЛБОЛДОБО

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

... оной мартын 21-дэ Мо-... сагаар 14 час 16 ми-... «Мир» — «Союз Т-15» ... замбуулинай жолоодог-... комплекстой «Прог-...-25» онгосо залгалдан ...олдобо.

... дээрэхи автомат ту-...нүүдэй туһаламжаар ...най аппарадууд бэе ... дүтэлжэ, залгагдан хол-... Ниидэлгые залан хүтэлхэ түб ба замбуулинай комплексын экипаж—космонавтнууд Кизим, Соловьев гэгшэд энээниие шалгажа байгаа. Агрегадай таһалгын талаһаа ашаанай онгосо станцитай холболдоо.

Хамтадхагдамал двигателиин түхеэрэлгэдэ хэрэгтэй түлишэ, эдеэ хоолой зүйлнүүдые, уһа, мүн тэрэшэлэн эрдэм-шэнжэлгын орёо комплексын базова блок болохо «Мир» станциин саашанхи ажал ябуулгые хангаха аппаратура болон түхеэрэлгэнүүдые «Прогресс-25» онгосо замбуулинда абаашаа юм.

Телеметрическэ мэдээнүүдэй мэдээсэлнүүдэй болон экипажай элидхэһэнэй ёһоор, «Мир»—«Союз Т-15»—«Прогресс-25» гэдэгүүд һаадгүй һайнаар хүдэлнэ.

КПСС-эй Буряадай обкомой болон Улаан-Үдын горкомой пленум

ХУРДАДХАЛГЫН ЗАМААР

КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. М. БЕЛЯКОВОЙ хэһэн элидхэлһээ

КПСС-эй XXVII съезд партиин ба манай ороной ажабайдалда элитэ ехэ үйлэ хэрэг боложо, түүхэдэ орохо байна гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр М. С. Горбачевой хэһэн КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл соо, съезд дээрэ баталагдан абтаһан шиидхэбэринүүд дотор, КПСС-эй Программын шэнэ найруулга болон КПСС-эй Устав соо совет обществые тон шэнэ шатада гаргалгын, партийна хүтэлбэриин гурим ба онол аргануудые нарижуулан һайжаруулгын, партиин хүтэлбэрилхы үүргые саашадань дээшэлүүлгын шухала эрхэ нүхэсэл болохо эмхидхэлэй-партийна бүхы хүдэлмэриие шэнэдхэн хубилгалгын харгы замууд тодорхойлогдоһон байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл соо тодорхойлогдоһон уласхоорондын аюулгүй байдалые али бүхы талаарнь хангалгын залан сэхэ үндэһэ һуури бүхы хүн түрэлтэнэй хуби заяанда тон ехэ удха шанартай бшуу.

ЦК-гай апрелиин (1985 он) Пленум дээрэ тодорхойлогдоһон манай обществын социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха хараа заабаринуудые баталалга КПСС-эй XXVII съездын политическэ шухала үрэ дүн болоно.

Хурдадхалгын хараа шэглэл гансал экономическа талаар шэнэдхэн хубилалтануудые хэхэ гэнэ бэшэ. Тэрэ социальна политикые эдэбхитэйгээр бэелүүлхые, социалис үнэн зүбэй гол ёһые залан сэхээр баталхые хараална. Хурдадхалгын стратеги нийтын харилсаае нарижуулан һайжаруулхые, хүдэлмэриин түхэл шэнжэнүүдые, онол аргануудые шэнэлхэ, социалис демократиие гүнзэгырүүлхэ, ажал хэрэгээ хуушанай ёһоор хүтэлбэрилгые, хуушараһан ёһо баримталха ябадалые, тодорхойлбол, нийтын хүгжэлтэ дэбжэлтэдэ һаад ушаруулдаг бүхы юумэ шууд сэхээр зайсуулхые хараална. Съезд дээрэ баталагдан абтаһан 1986—1990 онуудта болон 2000 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд энэ талаар шэглүүлэгдэнхэй байна.

Съезд дээрэ хараалагдаһан хурдадхалгын программые бэелүүлхын тула эрдэм-техникын дэбжэлтэ, обществын үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые үндэһөөрнь хубилгалга гол үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй.

Манай республика дотор предприятинуудые үндэһөөрнь һэльбэн шэнэлхэ талаар горитой ехэ зорилгонууд шиидхэгдэхэ байна гэжэ элидхэлшэ мэдүүлбэ.

Олон удаан жэлнүүдтэ манай промышленностиин гол түлэб тоогой ба хэмжээнэй талаар хүгжөөгдэжэ байһаниинь элитэ. Жэшээнь, һүүлэй арбан жэлэй хугасаа соо промышленностьда үйлэдбэриин гол фонднууд 93 процентээр ургаа, ажалай бүтээсэ 31 процентээр дээшэлээ.

Һомологдоһон мүнгэн зөөриин оройдоол 23 процентнь үйлэдбэриие һэльбэн шэнэлэлгэдэ, харин бэшэниинь тэрэниие үргэдхэлгэдэ гаргашалагдаһан байгаа. Энэнь үйлэдбэриин хэмжээнэй, ажалай бүтээсын ургалтые һуларуулһан байха юм.

Үйлэдбэриие саг үргэлжэ һэльбэн шэнэлэнгүйгөөр амжалта түйлахагүй байһанаа һайн ойлгожо, үйлэдбэриин хэмжээе бага болгонгүй, тэрэниие һэльбэн шэнэлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулдаг хүтэлбэрилэгшэдтэй, партийна организацинуудтай предприятинууд манайда үсөөн бэшэ гэжэ тэмдэглэхэ ёһотойбди. Эдэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, коммунистнууд ЦК-гай апрелиин Пленумэй, партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүдые зүрхэ сэдьхэлээрээ мэдэржэ, түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлдэ энэ талаар ехэ зорилгонуудые бэелүүлхые хараалжа байнхай. Энэ талаар нарин сэмбын комбинат, «Теплоприбор», судна бүтээлгын заводууд, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат болон бусад предприятинуудые жэшээ болгон нэрлэлтэй.

Гэбэшье технологи, үйлэдбэри болон цехүүдэйнь хуушаржа һалажа байгаашье һаань, хүтэлбэрилэгшэдэйнь шухала ямаршье хэмжээнүүдые абаагүй, хангалтагүй хэмжээнтэй үйлэдбэритэй предприятинууд манайда үшөөл бии байһаар.

Жэшээнь, «Бурятмясопром» нэгэдэлэй ажал хэрэгүүдые абажа харая. Нэгэдэлэй үйлэдбэриин фонднууд гол түлэб муудашанхай. Улаан-Үдын, Наушкын мяханай комбинадуудай, районуудай мал үүсэлэлгын пунктнуудай цехүүд, холодильнигууд мүнөө үеын эрилтэнүүдтэ харюусанагүй, тэдэниие үндэһөөрнь һэльбэн шэнэлхэ хэрэгтэй.

Тиигэхэ зуура, түсэбтэ арбан нэгэдэхи табан жэлдэ нэгэдэлдэ ажахын аргаар хэгдэһэн барилгын хэмжээн 2,4 дахин хороогдошоо.

КПСС-эй обкомой бюро, республикын Министрнүүдэй Совет болон РСФСР-эй Мяха ба һүнэй промышленностиин министерствын коллеги «Мяханай промышленностиин Буряадай нэгэдэлые үргэлжэ дээрэнь хүгжөөлгын хэмжээнүүд тухай» тогтоол 1985 оной август һарада баталан абаа һэн. Гэбэшье мүнөө дээрээ энэ тогтоол хангалтагүй муугаар бэелүүлэгдэжэ байна.

Нэгэдэлэй дирекци, партком, генеральна директор нүхэр Мылзенов үйлэдбэриие оньһон техникээр шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ асуудалнуудые харааһаа алдажархёо, мүнөө үйлэдбэриие һэльбэн шэнэлхэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ зэзн ёһоор, партийна шууд сэхээр ханданагүй.

Улаан-Үдын шэлэй заводто мүн лэ иимэ байдалтай байһаар. Һүүлэй үедэ энэ предприяти тогтууригүйгөөр, жэгдэ бэшээр хүдэлнэ. Заводой үйлэдбэриие үнихэнэй үндэһөөрнь хубилгахаар болоод байгаашье һаань, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэд бүтэмжэтэй хэмжээнүүдые абанагүй. Шэлэй заводто ажалладаг хүнүүдэй үйлэдбэриин-ажаһуудалай эрхэ байдал, үйлэдбэриин соёл болбосорол мүнөө һалбариин түрүү предприятинуудайхиһаа, һураггүй муу юм. Теэд тон хангалтагүй юумэниинь юуб гэхэдэ, завод мүнөө болотороо һэльбэн шэнэлэлгын проектгүй байһаар. Заводой хүтэлбэри (нүхэр Богданов), партийна организаци (нүхэр Лев) үйлэдбэриие шэнэдхэн хубилгаха асуудалые харааһаа алдаһан, РСФСР-эй болон СССР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерствэнүүдэй зүгһөө заводто тохёолдоһон байдалда анхаралыень хандуулжа шадаагүй байха юм.

Республикын партийна ба совет зургаанууд шэнэдхэн хубилгагдажа байһан үйлэдбэридэ, угайдхадаа, шэнэ предприятинуудта хуушараһан технологи ба оньһон техникэ тодхон табиха ябадалые дары зайсуулха ёһотой. Мүнөө болотор иимэ ушар баримтанууд үшөөл тохёолдожо байһаар.

Жэшээнь, «Бурятферммаш» заводто иимэ ушар тохёолдонхой. Шэнэ завод аад, хуушан түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдээр хангагдаһан байна. Тэндэ автомат лининүүд, робототехникэ үгы. Үнгэрхэдөө цехүүдэй хоорондохи транспорташье хараалагдаагүй юм. Үйлэдбэриин иимэ байдалтай байхада, заводой, продукциин — тэжээл хэршэдэг ИРТ-165 түхеэрэлгын тон муу шанартай байһаниинь гайхаһачайшье үлүү ааб даа. Энэ талаар өөһэдтөө шүүмжэлхы ёһоор хандаха зэргэтэйбди. Эдэ бүхы асуудалнуудаар партиин обком Мал ажалай машина бүтээлгын министерствэдэ нэгэнтэ бэшэ хандаа һэн. Зүгөөр эдэ хандалгануудайнь эрид шууд бэшэ байһан дээрэһээ шиидхэгдэнгүй үлөө гэхэдэ алдуу болохогүй.

Баригдажа байгаа предприятинуудта, цехүүдтэ хуушараһан технологи нэбтэрүүлхэ ушар баримтануудшье үзэгдэнэ. Энэмнай тон хангалтагүй юумэн гээшэ. Эндэ бидэ залан сэхэ, үсэд нэтэрүү байха зэргэтэйбди. Партиин обкомой промышленностиин таһаг (нүхэд Потапов, Табалаев), республикын Министрнүүдэй Совет (нүхэр Булдаев, Тарасюк) баригдажа байгаа предприятинуудай асуудалнуудта гүнзэгыгөөр хамааралсажа, тэдэнэй мүнөөнэй түхэл шэнжэтэйгээр, комплексноор — үйлэдбэриин, гэр байрын ба социально-ажаһуудалай объектнүүдтэйгээр баригдахынь тула бүхы хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Үйлэдбэриин хүсэ байгуулха, тэрэниие һайнаар хэрэглэхэ талаар үргэн ехэ хэмжээнүүдые бэелүүлхэ гээшэ партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай, ажалша коллективүүдэй, партийна ба совет зургаануудай гол шухала зорилго болоно. Энэ талаар тон ехэ арга нөөсэнүүд бии. Республикымнай промышленностиин элдэб станогууд оройдоол 1, 2 халаан соо хүдэлгэгдэнэ бшуу. 1-дэхи халаанда станогууд 64 процентээр, хоёрдохи халаанда оройдоол 33 процентээр хүдэлгэгдэнэ. Программна жолоодолготой станогууд мүн лэ хангалтагүй һулаар ашаглагдана.

Үйлэдбэриие шухала хэрэгтэй түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд дүүрэнээр хангаагүй дээрэһээ тэрэнэй эмхидхэлдэ ушарһан дутуу дундануудһаа уламжалан, авиационно заводто, прибор бүтээлгын нэгэдэлдэ, ЛВРЗ-дэ, «Электромашина» заводто, мүн бусад предприятинуудта үйлэдбэриин эршэ дэлисэ һуларуулагдана. Тиигэжэ имагтал һарын хоёрдохи хахадта эдэ бүхы предприятинуудай үйлэдбэри дүүрэн хүсөөрөө хүдэлгэгдэдэг байна.

Продукциин шанарые һайжаруулха асуудалнууд партиин съезд дээрэ онсо хурсаар табигдаа.

Манай олохон предприятинуудай үйлэдбэрилэн гаргаһан продукци болохо сонхын шэл, модоной хибэдэһээр хэгдэһэн плита, хирпиисэ, мебель, пивэ болон арадай хэрэглэмжын бусад эд бараа эдлэл хэрэгсэлнүүдые хүн зон ондоо юумэнэй үгы дээрэһээ абадаг байна. Предприятинуудай үйлэдбэрилэн гаргаһан продукциин оройдоол 14,4 процентнь эрхим шанартай юм. Энэмнай тоншье хангалтагүй үрэ дүн гээшэ.

Имагтал үнгэрһэн жэлдэ гүрэнэй хиналтын зургаанууд 14 миллионһоо дээшэ түхэригэй муу шанартай продукци, тэрэ тоодо 2,6 миллион түхэригэй арадай хэрэглэмжын эд бараа элирүүлһэн байна. Саашадаа иимээр хүдэлжэ болохогүй.

Үлэгдэлгүй, нөөсэнүүдые алмаһан, арьбалһан технологи үшөөл муугаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Жэшээнь, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадта рудае шанаржуулгын технологи муугаар нарижуулагдана.

«Забайкаллес» нэгэдэл 1 кубометр модонһоо оройдоол 42 түхэригэй продукци абана. Энэнь һалбариин түрүү предприятинуудта түйлагдаһан үрэ дүнгүүдһээ нилээд доошоо байна. Үлэгдэлгүй технологи нэбтэрүүлгын дүй дүршэл шудалхаяа хэзээ нэгэтэ хаа хааһаа Буряадай мебель бүтээлгын, модо болбосоруулгын комбинадта ерэдэг һэн. Зүгөөр энэ дүй дүршэл нэгэдэлэй өөһэдынь предприятинуудта гүйсэд дүүрэнээр нэбтэрүүлэгдэнгүй үлэшөө.

Бэлэдхэгдэһэн модон муугаар хэрэглэгдэнэ. Тэрэнэй оройдоол 72 процентнь барилгын модон болодог байха юм. Жэл бүхэндэ отологдоһон модоной талмайнуудта 200 мянга гаран кубометр модоной үлэгдэл үлэжэ, ой модо бузарлана, түймэрэй гараха аюул тохёолдуулна. Доодо складуудта модон ехэ гээлтэдэ ородог байха юм.

Эдэ бүгэдэ үйлэдбэриин асари ехэ нөөсэнүүд болоно. Сэхыень хэлэхэдэ, бидэ тэдэниндэ эзэн бусаар, хайша хэрэгээр хандадаг байнабди. Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхан зайсуулхын тула нэн түрүүн «Забайкаллес» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд оролдолго хэшээл гаргаха ёһотой. Нүхэр Кокин нэгэдэлэй генеральна директорээр һаяшаг томилогдоо, гэбэшье тэрэ тус һалбарида шэнэ хүн бэшэ юм. Эгээл тиимэһээ ажал хэрэгээ хайшан гэжэ ябуулхые тэрэ һайнаар бодомжолхо зэргэтэй.

Ажал хэрэгтээ шүүмжэлхы ёһоор хандажа, ажалайнгаа үрэ дүнгүүдые үнэн зүбөөр, бодотоор сэгнэхын тула хүтэлбэрилхы кадрнуудай ухаан бодолые хубилгаха талаар партиин обком, партийна органууд ехэ хүдэлмэри ябуулха ёһотой гэжэ һананабди. Ажал хэрэгүүдээ эрхилхэдээ, үйлэдбэриие хүгжөөлгын, һэльбэн шэнэлэлгын, хүнүүдэй ажаллаха эрхэ байдалые һайжаруулгын асуудалнуудые анхаралһаа алдаха ёһогүй.

Мүнөө, съездын һүүлээр, түсэбтэ даабаринуудые, абаһан уялгануудаа хэлбэришэгүйгөөр дүүргэлгэдэ гол анхаралаа хандуулха зэргэтэйбди. Нэгэдэхи кварталай үрэ дүнгүүдэй үнэ сэн илангаяа ехэ байна.

Үнгэрһэн хоёр һарын туршада промышленна продукци худалдаха түсэб 102,1, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 102,4 процентээр дүүргэгдээ. Үйлэдбэриин хэмжээн 8,2 процентээр ургаба. Гэхэтэй хамта 23

(Эхин. Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

АМАРШАЛГАНУУДАЙНЬ ТҮЛӨӨ БАЯР ХҮРГЭНЭБ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин тушаалда намайе дахинаа һунгаһантайнь дашарамдуулан, КПСС-эй XXVII съездын һүүлээр би партийна болон бусад нийтын эмхинүүдһээ, ажалшадһаа амаршалгануудые олоор абабаб.

Эдэ амаршалгануудайтнай түлөө үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргэнэб. Ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха талаар КПСС-эй XXVII съезд дээрэ тодорхойлогдоһон стратегическэ хараа шэглэл хадаа нийтэ арадай хэрэг, хүн бүхэнэй хэрэг болоно гэжэ эдэ амаршалганууд үшөө дахин элирхэйлэн харуулба. Урдамнай асари ехэ хүдэлмэри хүлеэнэ. Байгша ондо бидэ съездын хараалһан түсэбүүдые бэелүүлхэ талаар урагшаа ехэ алхам хэхэ ёһотойбди. Шэнэ обществые байгуулга түүхэтэ удха шанартай зорилгонуудые эдэнэй урда нэгэнтэ бэшэ табиһан байна. Урдандаа бидэ тэдэниие амжалтатайгаар шиидхээбди. XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ гээшэ совет арадай хэлбэришэгүй хүсэл эрмэлзэл болоно.

Гадаадын оронуудай гүрэнэй болон нийтын ажал ябуулагшадһаа, эрхэтэдһээ амаршалганууд эльгээгдээ. Эб найрамдалай ба эрхэ сүлөөгэй уг зорилгонуудта үнэн сэхэ Советскэ Союз дэлхэй дээрэхи политическэ байдалые гуримшуулан һайжаруулхые, уласхоорондын аюулгүй байдалай үнэн зүб гол ёһонуудые шууд сэхээр баталхые оролдохо юм гэжэ үнэн зүрхэнэй талархалаа мэдүүлэн, найдуулхые хүсэнэб. Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые шууд сэхээр зогсоожо, дайнай аюулые зайсуулан сараха, уласхоорондын харилсаануудта этигэл найдал тогтоохо, хёмороо зүришэлдөөе усадхаха талаар дэлхэйн олонитын хамтын хүсэлэл оролдолгонуудые элсүүлэн хабаадуулжа, энэ замаар дабшаха аргатай байнабди. Хүн түрэлтэн амгалан тайбанаар, эбтэй эетэйгээр ажаһуужа шадаха байна, шадахашье ёһотой. Бидэ иимэ һанал бодолтойбди.

Тохёолдоһон ушартай дашарамдуулан, түрэһэн үдэрөөрнь намайе халуунаар амаршалһанайнь түлөө бүхы совет хүнүүдтэ, мүн гадаадын эрхэтэдтэ гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргэнэб. Ехэл һайнта даа.

М. ГОРБАЧЕВ.

КПСС-эй Буряадай обкомой болон Улаан-Үдын горкомой пленум

ХУРДАДХАЛГЫН ЗАМАА

[Үргэлжэлэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта].

предприяти гүрэнэй түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй. 39 предприяти өөрһэдэй захилнуудые бэелүүлхэ түсэбөө дүүргээгүй гэхэ гү, али 7,8 миллион түхэригэй продукци дутуу үгэһэн байна. 59 предприяти — ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, харин 32 предприяти продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха түсэбөө дүүргэбэгүй. Имэ үрэ дүнгүүдые хангалтатай гэхын аргагүй.

Мүнөө, нэгэдэхи кварталай дүүрэтэр нэгэ недели сагай үлөөд байхада, түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэхын тула бүхы хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй. Энэ хадаа манай кадрнуудай ажал ябуулгые сэгнэһэн гол эрхэ нүхэсэл болохо ёһотой.

Манай республика дотор үйлэдбэриие хангалгын һалбаринуудые, нэн түрүүн транспорт болон хэлхээ холбоое шэнээр зэбсэгжүүлхын тула ехэ юумэн хэгдэхэ байна. Тэдэ арадай ажахын ба хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые үшөөл гүйсэд дүүрэнээр хангажа шаданагүй.

Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Вовк, Долбак, Аюрзанаев гэгшэд үнгэрһэн арбан жэлэй хугасаа соо үйлэдбэриие хүгжөөхэ хэрэгтэ анхаралаа һулаар хандуулһан байха юм. Галуута нуур, Наушка, Горхон, Бабушкин гэхэ мэтын түмэр замай һуурин тосхонуудай, Улаан-Үдэ станциин социальна хүгжэлтын гэзгэдэлдэ оролго кадрнуудые түбхинүүлэн һуурижуулха асуудалые шиидхэлгэдэ хангалтагүйгөөр нүлөөлһэн байна.

Түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлдэ Северобайкальскын отделениин түмэр замшад Северобайкальскһаа Витим хүрэтэр Байгал-Амарай түмэр замые саг үргэлжын ашаглалгада оруулха зэргэтэй.

Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин коллектив станцинуудые, харгы замай ба локомотивна ажахынуудые һэльбэн шэнэлхэ, оньһон техникээр зэбсэгжүүлхэ юм. Тиигэжэ харгы замаар ашаа зөөлгын ашаг үрые улам дээшэлүүлхэ байна.

һүүлэй жэлнүүдтэ автомобильна транспортын ажал хэрэг эмхидхэлгые, хүтэлбэрилгые нарижуулан һайжаруулха, ниитэ нэгэн хиналтын-диспетчерскэ албан зургаануудые байгуулха, ашаа зөөлгые түсхэй шэглэлтэй болгохо талаар урагшаа алхам хэгдэбэгүй. Нүхэр Инкеев болон автомобильна транспортын бусад хүтэлбэрилэгшэд эдэ асуудалнуудые үшөөл хангалтагүйгөөр шиидхэнэ гэжэ тэмдэглэлтэй.

Автотранспортые хүгжөөхын тула һалбариин баазые хурдан, түргэнөөр хүгжөөхэ, автоажахынуудые томодхохо, ниитын хэрэглэмжын транспортын ашаг үрые дээшэлүүлхэ, машинануудые, прицепүүдые хэрэглэлгые һайжаруулха шухала гэжэ элидхэлшэ саашадаа хэлэбэ.

Городской, хүдөө нютагуудай болон городууд хоорондын телеграфно-телефоной холбоое хүгжөөхэ талаар, хоёр программатай телевизионно дамжуулга үргэдхэхэ талаар хэхэ юумэн нилээд ехэ.

Арадай ажахые шэнэдхэн хубилгалга, техническэ талаар зэбсэгжүүлгэ болон социальна зорилгонуудые шиидхэлгэдэ капитальна барилгын дүүргэдэг үүргэ ехэ байна. Арбан хоёрдохи табан жэлдэ тэрэниие үндэһөөрнь һайжаруулга хадаа манай хамтын зорилго болоно.

Шэнэ объектнүүдые барилгын, предприятинуудые шэнэлэн хубилгалгын сэг болзор адаг хоёр дахин хороогдохо ёһотой. Объектнүүд түсэбөөр хараалагдаһан болзор соогоо бодхоогдохо зэргэтэй. Харин тэрэниие олон жэлнүүдтэ нобшоруулһанай хэрэггүй.

Барилгын ябасын нобшордог ушар республикын барилгада угаа хүндэ хүшэр байдал ушаруулна. Үнгэрһэн табан жэлдэ дүүргэгдээгүй барилгануудай хэмжээн ехэ болоһон, тогтоогдоһон нормативһаа хоёр дахин дээшэлһэн байна.

Барилгын эмхинүүдэй хүдэлмэриие түсэблэхэ хэрэгые бидэ һайжаруулха ёһотойбди. Тэдэнэй түсэбүүд хадаа тааруугаар табигдаха зэргэтэй болоно. Жэшээнь, нёдондо Главбурятстрой 57 миллион түхэригэй хүдэлмэри хэгээн байна. 1986 ондо 87,2 миллион түхэригэй барилга хэхээр түсэблэгдэнэ. Хэдэн шэнэ объектнүүдые барилга эхилэгдэхэ байна. Хүдэлмэриин хүсэн болон һомологдоһон мүнгэ зөөриие олон газарта сасадаг байһанһаа уламжалан, БМДК-е, ЛВРЗ-е шэнэдхэн хубилгаха, гостиницын, Пионернүүдэй байшан, Улаан-Үдэ городто на[illegible]йлгын гэрэй болон бусад олон объектнүүдэй барилга олон жэлдэ үнжагайруулагдаа.

Барилга дээрэ хүнэй хүсэ болон мүнгэ зөөриие олон газарта хубаарилха ябадалые усадхахын түлөө партиин обком, тэрэнэй барилгын таһаг эрид шууд хэмжээнүүдые абажа шадаагүй гэжэ тэмдэрхэ уялгатайбди. Госпланай үүргэ доошолоо. Тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Убеев зохихо хэмжээнүүдые абанагүй. Республикын бүхы эмхи зургаануудта энэ нэгэн барилгые түсэбтэ зүрэхые эрмэлзэдэг дүршэл тогтонижонхой. Тэрээндэ партиин обкомой һалбаринуудай таһагууд хүргэдэг байгаа объектнүүдые сүсөөрүүлхэ тухай бидэ ходо хөөрэлдэбди, харин үнэндөө тэрэмнай бодотоор бэелүүлэгдэдэггүй байна. Имэ гуримай үндэһэжэлгэдэ эсэс табиха шухала.

1987 онһоо эхилжэ барилгануудые, нормативна гуримаар түсэблэлгэдэ шэлжэн орохоор хараалагдана. Гэбэшье түсэблэлгын мүнөө үеын байдалаар олон тоото объектнүүдэй бии байбашье, барилгын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд тэдэ бүгэдые муугаар бариха ёһогүй. Эгээл шухала барилгануудта анхаралаа хандуулха, үргэн далайсатайгаар тэндэ хүдэлмэри ябуулха гээшэ партийна шухала хэрэг болоно. Улаан-Үдын 2-дохи ТЭЦ-эй, Гусиноозерскын ГРЭС-эй, Түгнын шулуу нүүрһэнэй уурхайн барилганууд эгээл шухала гэжэ тоологдоно. Тэдэ барилганууд партиин съездын баталан абаһан оронoй хүгжэлтын гол шэглэлнүүд соо оруулагданхай.

Гэбэшье эдэ барилганууд мүнөө үедэ муугаар бодхоогдожо байна. Главбурятстройн начальник нүхэр Антоновһоо, ГРЭС-эй барилгын управлениин начальник нүхэр Цыплёвһоо, ТЭЦ-эй — Лобынцевһаа бидэ шангаар асууха зэргэтэйбди. Теэд тэдэнэр эрид хэмжээнүүдые абажа, хэрэгээ заһажа шадаха аргатай гээшэ гү?

Барилга эрхилэлгэ дээрэ байрын гэрнүүдые бодхоолго эгээл шухала һуури эзэлнэ. Гэбэшье барилгын олон эмхинүүд байрын гэрнүүдые бодхоолгын түсэбэй дүүргэлтые хангананагүй. Тэдэнэй шанар муу байһаар. Баригдаһан гэрнүүдэй хахадһаа үлүүнь хангалтатай гэһэн сэгнэлтэдэ хүрэнэ. Энээнтэй саашадаа эбсэжэ боломоор бэшэ. Партийна болон совет органууд, барилгын хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Жигимонт, Думнов, Железняков, Цыплов болон Шагдаровта эгээл шанга эрилтэ табиха ушартайбди.

Барилгын кадрнуудтай ябуулдаг хүдэлмэридэ партийна анхарал хандуулха шухала. Барилгын олон эмхинүүдтэ хүтэлбэрилэгшэд олоор һэлгэгдэнэ, дунда шатын мэргэжэлтэд болон хүдэлмэришэдэй оролго болон гаража ошолго ехэ байһаар. Барилгын мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдые бэлдэхэ асуудалаар партийна болон совет органууд муугаар хүдэлмэри ябуулна гэжэ хэлэхээр байна. Мэргэжэл ололгын училищинуудта һурагшадые абаха түсэб дүүргэгдэнэгүй. КПСС-эй обкомой таһагые даагша нүхэр Похосоев, республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Ангапов энэ хэрэгтэ анхаралаа һулаар хандуулна.

КПСС-эй горкомууд, райкомууд, горрайгүйсэдкомууд, техническэ мэргэжэлэй һуралсалай управлени, барилгын эмхинүүд энэ асуудалда гол анхаралаа хандуулха, барилгада хэрэгтэй кадрнуудые бэлдэлгые һайжаруулха, нэгэ жэгдэ байдалтай ажалша коллективүүдые байгуулха гэжэ оролдохо уялгатай.

Арадай ажахые хурдадхалгын замда оруулха, социально-экономическа хүгжэлтые түргэдхэхэ зорилгые шиидхэлгэ хадаа хүтэлбэриие нарижуулан һайжаруулха, арадай ажахын эмхидхэлые шэнэдхэн хубилгаха хэрэгһээ дулдыдаха байна гэжэ партиин съезд дээрэ тэмдэглэгдээ.

Экономическа туршалгын шэнэ гуримда ороһон «Электромашина», «Теплоприбор» заводуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл ажахын ажал ябуулгада һайн нүлөө үзүүлхэ аргатай байһые гэршэлнэ. Тиигэжэ үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлгэдэ туһа хүргөө.

1987 ондо промышленна бүхы предприятинууд шэнэ гуримаар хүдэлжэ эхилхэ ёһотой. Хүтэлбэрилгэ, түсэблэлгэ болон эмхидхэлые һайжаруулһанай аша туһаар жэлэй түрүүшын һарануудта ехэ продукци гаргаха аргатай болонобди. Харин урдань нэгэдэхи кварталда хүнгэншэгөөр дүүргэгдэмээр түсэб табигдадаг байгаа.

Ажахые эрхилэлгын оньһые нарижуулан һайжаруулга хадаа түлишын болон энергетическэ нөөсые үргэлжэдэнь алмаха, арьбалха хэрэгтэ зорюулагдаха зэргэтэй. Түлишэ алмалгын хэрэг мүнөө эгээл хурса асуудал болонхой. Тэрэниие гамгүйгөөр гаргашалха ябадалда зарим хүтэлбэрилэгшэд эсэс табижа шаданагүй. Таһалагдаһан фондые зүбөөр гаргашалхын тула шангаар хинахын орондо тэрэниие ехэ болгыт гэһэн гүйлтатайгаар республиканска органуудта хандадаг байна.

Республикын авто-ажахынуудта, түбхын түрүүндэ «Бурятавтотранс» нэгэдэлдэ (начальник нүхэр Инкеев) түлишын зүйлнүүдые гаргашалгада хиналта табиха хэмжээн огто абтанагүй. Жэшээнь, нэгэдэхи кварталай лимидые авто-ажахынууд 10—15 үдэр урид гаргашалжа дууһажархёод, мүнөө хоёрдохи кварталай фондоор хүдэлжэ байна. Теэд нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд хоёрдохи кварталай хүдэлмэриие ягаад хангаха тухайгаа анхаралаа табинагүй.

Партийна органууд, КПСС-эй обкомой транспортын таһаг, парткомисси, арадай хиналтын комитет түлишын зүйлнүүдые эзэн бусаар гаргашалдаг ябадалые хинан шалгаха, гэмтэ нюурнуудые шанга харюусалгада хабаадуулха уялгатай.

Ажалай нөөсэнүүдые арьбалха, хүнүүдэй ажалай эмхидхэлые һайжаруулха, тэдэниие урмашуулха, харюусалгыень дээшэлүүлхэ, үйлэдбэри дээрэ гурим болон журам бэхижүүлхэ асуудалнууд шухалын шухала зорилго болоно.

Хүдөө ажахын хүдэлмэридэ, баримтанууд дээрэ олон хүнүүдые нэмэжэ хабаадуулха ушар гарадаг. Имэ ябадал саашаашье ушарха байха. Зүгөөр энэ хэрэгтэ гурим хэрэгтэй. Энэ асуудалда наринаар хандаха шухала, ондоо аргын олдоогүй хада хүнүүдэй ажалые һайнаар эмхидхэхын тула зохихо хэмжээнүүдые абаха ёһотойбди. Тиихэдээ тэрэнэй ажаһуудалай хэрэглэмжые хангалга анхаралда абтаха зэргэтэй. Партиин райкомууд болон горкомууд, арадай хиналтын органууд, профсоюзай органууд хүнүүдые зүбөөр хэрэглэдэг байхын тула хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ уялгатай.

— Съездын тодорхойлһон гол зорилгонуудай нэгэн хадаа Эдеэ хоолой программа бэелүүлгые хурдадхаха зорилго болоно, — гэжэ А. М. Беляков тэмдэглэбэ.— Аграрна сектор дээрэ эрид хубилалта түйлажа, арбан хоёрдохи табан жэлдэ эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангалгые эли бодо һайжаруулха шухала гэжэ съезд дээрэ хэлэгдэһэн байна.

Манай хүдөө ажахы арга боломжоор ехэ. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада республикын колхоз, совхозуудай гол фонднууд 39 процент шахуу ехэ болоһон байна. Гэбэшье энэ ехэ арга боломжо ашаг багатайгаар хэрэглэгдэнэ. Табан жэлэй туршада хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгын жэл бүриин хэмжээн дунда зэргээр оройдоол 12 процент нэмэһэн байна бшуу.

Газар таряалан дээрэ эрдэмэй дурадхаһан зональна системэ гүйсэд нэбтэрүүлхын тула ажахын хүтэлбэрилэгшэд, РАПО урагшатай хүдэлмэри ябуулнагүй. Бүхы ургамалнуудай үрэһэ үйлэдбэрилгэ хангалтагүй байдалтай.

Жэшээнь, нёдондо республика дотор ороһото ургамалнуудай оройдоол 11 процентнь ашаг ехэтэй технологиин гуримаар ургуулагдаһан байна. Бүхы таряалангай 72,3 процент, тиихэдэ Ярууны райондо 31,6 процент, Загарайн —48 процент, Прибайкалиин —56 процент түрүү технологиин ашаар ургуулагданхай. Жэл бүхэндэ тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй ехэ үрэһөөр тарилга хэнэбди. Нютагай үтэгжүүлгэ хүрьһэндэ багаар оруулагдана. Бригаданууд болон звенонуудта хамтын подряд һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ.

Ороһо үйлэдбэрилгын асуудал шиидхэлгэ хадаа ажахынуудай гол зорилгонь болоно. Нёдондо 560 мянган тонно ороһон хуряагдаа. Энэнь гектар бүридэ дунда зэргээр 13 центнер хүртэнэ, Багал гээшэ. Республика соо гектар бүриһөө адагынь 15—16 центнер ороһо абажа, 675—700 мянга тонно до хүргэхэ шухала. Имэ зорилгын бэелүүлэгдэхэ байһые үндэр үргаса абадаг Баргажанай районой Уланай ба Хилганын, Мухар-Шэбэрэй районой «Искра», «Коммунизм», «Заганский», Бэшүүрэй районой XXI партсъездын нэрэмжэтэ, «Победа» колхозуудай дүй дүршэл гэршэлэн баримтална.

Хартаабха абалгые эрид һайжаруулха хэмжээ зохёохо, тэрэнэй бодотоор бэелүүлхэ ёһотойбди. Эндэ хартаабха һуулгалгаһаа эхилээд, хадагалалга хүрэтэр зохихо агротехникэ хэрэглэхэ шухала.

Ниитын адууһа малые һайн шанартай тэжээлээр хангалга баһал шухала хэрэг байһан зандаа. Нёдондо урда жэлнүүдэйхидэ орходоо яһала ехэ тэжээл бэлэдхэгдээ һэн. Зүгөөр шанарынь ехэ муу байгаа. Гурбадахи классай, бүри муушье шанартай үбһэнэй болон сенажай хэмжээн 38 процент, силосэй —23 процент, ногооной гурилай —56 процент болоһон байна. Мухар-Шэбэрэй, Захааминай, Зэдын районуудта нёдондо муу шанартай үбһэн һурилгдөө һэн. Хэжэнгын, Хурамхаанай районуудта дарагдаһан силосэй 70 процентнь гурбадахи классай байгаа.

Агропром тэжээл үйлэдбэрилгые түсгаар хиналта доро абаха, тэрэниие түсгаар һалбари болгохо, колхоз болон [illegible]

Республика дотор мяха үйлэдбэрилгэ тон хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. 1985 ондо нэгэ толгой үхэр бүхэнһөө дунда зэргээр 63 килограмм мяха абаһан болонобди. Харин тиихэдэ Хурамхаанай, Хэжэнгын, Ярууны районуудай ажахынуудта оройдоол 37—45 килограмм хүртэнэ. Эдэ үрэ дүнгүүд хадаа мал шахалгада анхаралаа табяагүй, эмхидхэлэй ямаршье хүдэлмэриин ябуулагдадаггүй байһые гэршэлнэ. Нёдондо Баргажанай, Кабанскын, Сэлэнгын районууд бага шэгнүүртэй, туранхай мал гүрэндэ тушаажа, горитой хохидолдо ороһон байна. КПСС-эй райкомуудай нэгэдэхи секретарьнар нүхэд Базаров, Канибалоцкий, Аржанович саашадаа иигэжэ хүдэлжэ болохогүй гэжэ ойлгохо, хүнүүдые элсүүлхэ али бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэжэ, байдалаа заһаха зэргэтэй.

һүнэй мал ажалай байдал угаа хангалтагүй байна. 1985 ондо 11 район гүрэндэ һү тушааха түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй. Тиигэжэ республикамнай түсэбөө дүүргээгүй, гүрэндэ 7 мянган тонно һү дутуу худалдаа. Мухар-Шэбэрэй, Хэжэнгын, Кабанскын, Хяагтын районууд ехэ үритэй гараба. Энэ гээгдэлэй гол шалтагаан хадаа үнеэдэй ашаг шэмэ угаа ахир байгаа гэжэ хэлэлтэй. Республика дотор үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1659 килограмм һүн һаагдаа. Энэмнай урзанданайхиһаа 64 килограммаар бага болоно. һүүлэй жэлнүүдтэ Мухар-Шэбэрэй райондо үнеэдэй тоо 400 толгойгоор үсөөн болоһон, нэгэ үнеэн бүриһөө һү һаалга 125 килограммаар бага болоһон байха юм.

КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Карпов мал ажал һайн мэдэхэ хүн гээшэ. Ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй олонхинь баһал дүй дүршэлтэй нүхэд. Партиин райком хүн зонтой ябуулдаг хүдэлмэриеэ һайжаруулхын тула болдолгото болохо бээз гэжэ найдагдана. Мухаршэбэрэйхид элдэб янзын шалтаг баридаг заншалдаа эсэс табиха уялгатай.

һү үйлэдбэрилгын хангалтагүй байдалай нэгэ гол шухала зүйлынь хадаа һүнэй мал эрхилэлгын технологи бүдүүлигээр хазагайруулагдана. Ажалай эмхидхэл болон түлбэриин түрүү арга дүршэл нэбтэрүүлгэдэ эзэн бусаар хандана.

Хяагтын районой һү һаалиин нэгэшье фермын коллектив мүнөө болотороо хамтын подрядта оруулагдаагүй байһаар, Бэшүүрэй, Ярууны, Зэдын, Прибайкалиин, Сэлэнгын районуудай фермэнүүдэй 15 процентнь бригадна подрядай гуримаар хүдэлнэ. Олон фермэнүүдтэ оньһожоруулгын байдал хангалтагүй. Имэ байдалда эбсэшэгүйгөөр хандаха, һү үйлэдбэрилгые эрид ехэдхэхэ, хүн зониие һүнэй продуктнуудаар хангалгые һайжаруулха хэмжээ абаха уялгатайбди.

Адууһа мал үсхэбэрилгын асуудал шухалын шухала хэрэг болоно. Зарим ажахынуудай болон районуудай хүтэлбэрилэгшэд малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхын орондо тоо толгойень (иланга эхэ малай) хороожо, гүрэнэй түсэб дүүргэлгэдэ һаад ушаруулна.

Мал ажалда тохёолдоһон байдалые заһаруулан һайжаруулха тушаа гүнзэгы, эрид шанга хэмжээнүүдые абаха шухала болоно. Түбхын түрүүн хүн зонтой ябуулагдадаг хүдэлмэриие һайжаруулха, ажалай түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй. Мал ажалай бүхы һалбаринуудта түрүү дүй дүршэл, эрхим үрэ дүнгүүдые түйладаг хүнүүд — зуутан-хонишод, гурба мянгатанһаалишад болон үйлэдбэриин бусад түрүүшүүл манда үсөөн бэшэ.

Хүдөөдэ хүтэлбэрилхы кадрнуудтай ябуулагдадаг хүдэлмэриие үндэһөөрнь һайжаруулха, ямаршье үндэһэ баримтагүйгөөр тэдэнэй ходо һэлгэгдэдэг ушарые болюулха шухала. Энэ талаар партиин обкомой хүдөө ажахын таһагай (нүхэд Албашеев, Николаев) харюусалга дээшэлүүлэгдэхэ ёһотой.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин, тэрэнэй социальна хүгжэлтын бүхы хэрэгые гуримшуулха талаар республикын Агропромышленна комитет, тэрэнэй хүтэлбэри гол үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Агропромой хүтэлбэридэ дүршэлтэй, ажал хэрэгээ һайн мэдэхэ хүнүүд хүдэлнэ. Тиимэһээ тэндэхи бүхы байдалда ехэ хубилалта хэгдэхэ, хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ талаар тодорхой хэмжээнүүд абтаха ёһотой гэжэ нүхэд Плотников, Найданов, Пуховской, Бадеева болон комитедэй бусад хүтэлбэрилэгшэдһээ партиин обком хүлеэхэ эрхэтэй.

Мүнөө хүдөө нютагуудта малай үбэлжэлгэ эгээл харюусалгатай хэһэдээ оробо. һүүлэй мэдээгээр 500 мянга гаран хурьган абтаа. Урда жэлэйхидэ орходоо байгша ондо малай үбэлжэлгэ муу бэшээр үнгэргэгдэжэ байна. Гэбэшье адууһа малай тоо толгойе олошоруулха хэрэгтэ үшөөл ехэхэн дутагдалнууд бии. Иланга Тарбагатайн, Баргажанай болон бусад хэдэн районуудта һүн бага һааргдана. Мухар-Шэбэрэй, Хяагтын, Хурамхаанай, Кабанскын районууд мяха тушааха кварталайнгаа түсэбые һаял хахадлаад байна.

Жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэбые заатагүй дүүргэхэ гээшэ КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые, мүнөөнэй үе сагай эрилтые бодотоор ойлгожо байһанай түрүүшын гэршэ жэшээ болохо ёһотой.

Мал ажалай продукци бэлэдхэхэ нэгэдэхи кварталай түсэбые дүүргэхэ, хабарай тарилгада һайнаар бэлдэхэ, түрүү технологидо механизаторнуудые һургаха гээшэ РАПО-гой, партийна, совет органуудай мүнөөдэрэй зайлашагүй зорилго мүн.

Эрдэм ухаанай хүдэлмэрилэгшэдэй урда партиимнай съезд тон харюусалгатай зорилгонуудые табяа, — гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэнэ. — Арадай ажахые техническэ талаар шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ хэрэгтэ тэдэнэй бүхы хүдэлмэри шэглүүлэгдэхэ ёһотой болоно. Республикын эрдэм ухаанай эмхи зургаануудай хүдэлмэриие энэ талаар хаража үзэбэл, тэрэнэйнь үрэ дүн багашаг байна. Буряад оронойнгоо социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха хэрэгтэ академическа, хүдөө ажахын болон дээдэ һургуулинуудай эрдэмтэдэй оруулдаг хубита һураггүй ехэ байха зэргэтэй.

Түбхын түрүүн СССР-эй Наукануудай Академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай эрдэм ухаанай эмхи зургаанууд (түрүүлэгшэ М. В. Мохосоев) ажал ябуулга бидэнэй һанаанда үшөө хүрэнэгүй. КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1985 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй, мүнөө сагай эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, бүхы хүдэлмэридөө эрид хубилалта хэхэ талаар тэндэ һанаһанда хүрэмэ юумэн үшөөл хэгдэнэгүй. Республикын үйлэдбэриин хүсэнүүдые хүгжөөхэ хэрэгтэ хабаатай шухала болоһон асуудалнууд эрдэмтэдэй шэнжэлгын хүдэлмэридэ үшөөл һуурияа олоогүй байһаар.

Хүтэлбэрилгынгөө түхэл шэнжые, онол аргануудые хубилгаха, техническэ эрдэмые хүгжөөхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулха, зохёон байгуулхы ажалые үйлэдбэритэй һайнаар холбохо эрилтэ филиалай хүтэлбэрилэгшэдтэ табиха сагереэ.

Мүн үйлэдбэриешье эрдэм ухаан тээшэ дүтэлүүлхэ, эрдэм-техникын түйлалтануудта тон халуунаар хандадаг гурим тогтоохо хэрэгтэй.

Оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэй холбоотойгоор эрдэм ухаанай эмхи зургаанай хүдэлмэриие ябуулха гээшэ тон шухала. Байгал далай шадархи, мүн Байгалай байгаалиин бүхы баялигуудые наринаар сахин хамгаалха, бодомжотой зүбөөр ашаглаха, арьбадхаха гол зорилгые шиидхэхэ болонобди. Энэ талаар олон тоото хэмжээнүүд абтабашье, тэдэмнай үшөөл бага гээшэ. Байгал далайн экологическа бүхы гуримые сахин хамгаалха гээшэ гүрэн түрын удха шанартай зорилго болоно гэжэ предприятинуудай партийна болон советскэ органуудай, нэн түрүүн Улаан-Үдэ хотын предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд ойлгохо ёһотой.

Партиин съездын зохёоһон социальна политикые, хүн зоной һуудал байдалые һайжаруулха асуудалнуудые бэелүүлхэ тухай элидхэлшэ тоггожо хэлээ. Байрын гэрнүүдые бариха, социально-соёлой эмхи зургаануудай үшөөл гээгдэлтэй байһан материальна баазыень бэхижүүлхэ тушаа партийна, совет, ажахын органуудай урда харюусалгатай зорилгонууд табигданхай. Республикын һургуулинуудые, эмнэлгын болон хүүгэдэй эмхи зургаануудые, эрдэм ухаанай болон соёлой, худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой эмхинүүдые барилга үшөөл багаар хэгдэнэ. Энээниие хурдадхаха гээшэ манай гол зорилгонуудай нэгэн болоно.

Хүн зониие элдэб янзын эд хэрэгсэлнүүдээр, хангалгын талаар хүсэд дүүрэнээр хангаха хэрэгтэ энэ табан жэл соо ехэ анхарал хандуулагдаха зэргэтэй. Эд бараанай эрьесын түсэбые дүүргээгүй байһанайнгаа түлөө республикын Худалдаа наймаанай министерство (министр нүхэр Битаев) областной партийна конференци дээрэ шүүмжэлэгдэһэн байна. Энэ жэлдэ худалдаа наймаанай предприятинуудай хүдэлмэри зарим тэды һайжаруулагдажа эхилээ. Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын предприятинууд түсэбтэ даабаринуудаа дүүргээ. Гэбэшье хүн зониие хангалгын культура үшөөл хангалтагүй байһаар.

Ажалшадые эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, нэн түрүүн мяханай, һүнэй продуктнуудаар, овощ болон үрэ жэмэсээр хангаха хэрэгые эрид һайжаруулхын тула нилээд ехэ юумэ хэхэ хэрэгтэй. Эдеэ хоолой программын хэр зэргээр бэелүүлэгдэһэнһээнь энэ хэрэг гол түлэб дулдыдаха байна. Гэбэшье предприятинуудай хүдөө ажахын хамһабариин ажахынууд, эд хэрэглэгшэдэй хамжаанай предприятинууд энээндэ горитой хубита оруулха зэргэтэй. Энээн тухай областной партийна конференци дээрэ, мүн эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэгжүүлхэ тушаа тээсгэн үнгэргэгдэһэн республиканска зүблөөндэшье хэлсэгдэһэн байна.

ЛВРЗ-гэй, Кировэй нэрэмжэтэ заводто арадай хэрэглэмжын эд товарай ассортиментые шэнэлхэ хүдэлмэри үшөөл удааруулагдана. Шэлэй завод энэ хэрэгые эрхилээгүй байһаар. БМДК-гай, МВД-эйн, нютагай промышленностиин гаргаһан продукциин шанар үшөөл муу.

Хүн зоной элүүр энхые сахиха, бэхижүүлхэ хүдэлмэриие саашадань нарижуулан һайжаруулха шухала. Республикада хүн зониие медицинын талаар хангаха хэрэг мүнөө үеын эрилтэдэ харюусанагүй. Үбшэнһөө һэргылхэ, хүн зондо диспансеризаци хэхэ хэрэгые эрид һайжаруулха болонобди. Эмшэлгын эмхи зургаануудай материальна баазые бэхижүүлхэ, тэдэниие мүнөө үеын техническэ хэрэгсэлнүүдтэй, шэнэ аппаратуранuудтай болгохо сагереэ. Элүүрые хамгаалгын министерство, горрайгүйсэдкомууд эдэ асуудалнуудые һураггүй эдэбхитэйгээр шиидхэхэ уялгатай.

Юрэнхы эрдэмэй болон түсхай мэргэжэлэй һургуулинуудта һуралсалай шэнэ реформо нэбтэрүүлхэ хэмжээнүүд үшөөл хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэнэ гэхээр. Үйлэдбэриин мүнөө үеын үндэһэ һууринуудые шудалха, мэдээсэлгын болон тоололгын техникэ һурагшадта һайн шанартайгаар шудалуулха хэрэг һуралсалай эмхинүүдтэ үшөөл хангалтагүй муугаар табигданхай. Баазова предприятинууд, илангаяа прибор бүтээлгын нэгэдэл, ниитын эдеэ хоолой управлени, «Главбурятстрой», судна бүтээлгын завод, «Забайкаллес» нэгэдэл өөһэдынгөө зорилгонуудые һулаар бэелүүлнэ.

Социальна асуудалнуудые үнэн зүб ёһоор шиидхэхэ гээшэ партиин съездын табиһан социальна политикын гол шухала зорилгонуудай нэгэн болоно. Энэмнай манай обществын ажабайдалай олон талануудта хабаатай. Хэгдэһэн ажал болон хэрэглэмжын хойноһоо нарин хиналта тогтоохо, юумые нэгэ адляар сэгнэжэ түлэхэ, хомхойрхо, үнүү хараха, гэр байра хубаарилгын гуримые хазагайруулха, ажал хэнгүй олзо олохо, хүдэлмэри хэхэгүй ябадалнуудтай эрид шангаар тэмсэхэ хэрэгтэй.

Имэ таарамжагүй ябадалнууд манайшье республикада үзэгдэдэг.

һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа нёдондо республикада гэр байра хубаарилгые хазагайруулһан баримтанууд элирүүлэгдээ. «Улан-Удэтрансстрой» трестдэ трикотажна гадар хубсаһанай фабрикада, нарин сэмбын комбинадта энэ гурим илангаяа бүдүүлигээр хазагайруулагдаа гэжэ элирээ. Авиационно заводто, «Бурятводстрой» барилгын управленидэ, «Бурятферммаш» заводто тиимэ баримтанууд үзэгдэһэн байна. Гэр байра хубаарилгые хазагайруулһан тухай мэдээсэл Гусиноозерскһоо, Хяагтаһаа, Кабанскһаа ороо. Гэр байра хубаарилгын гуримые райгүйсэдкомууд лэ нарин нягтаар сахиха, һайса шалгажа үзэһэнэй һүүлдэ тэдэнэр ордер үгэхэ эрхэтэй байна. Гэбэшье зарим гүйсэдкомууд, энэ уялгаяа мууса дүүргэнэ.

КПСС-эй горкомууд, райкомууд, республикын Министрнүүдэй Совет, Верховно Соведэй Президиум, профсоюзуудай Совет болон нютагай Соведүүд энэ хэрэгтэ хойноһоо нарин хиналта тогтоохо, имэ баримтануудай саашадаа дабтагдахагүйнь тулада бүхы шухала хэмжээ абаха ёһотой. Нютагайнгаа тала харэха, танил талын хэрэгые урдаа бариха, хулгай хэхэ, эдилгэ үгэхэ гэхэ мэтэ таарууггүй баримтануудые эрид усадхаха тушаа тон шанга хэмжээнүүдые абаха ёһотойбди. Тэдэнтэй тэмсэхэ талаар захиргаанай органуудай болон олониитын үүргые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Манай совет обществые саашадань демократизацилха, социальна, ангинуудай, үндэһэ яһатануудай хоорондохи харилсаае нарижуулан һайжаруулха гол хараа шэглэлнүүд партиин съезд дээрэ зохёогдоо.

Соведүүдые саашадань эдэбхижүүлхэ, тэдэнэй бэеэ даагаад хүдэлхэ арга боломжые дээшэлүүлхэ тушаа шухала зорилгонууд табигданхай. Тэдэнэр социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха хэрэгтэ олониитые элсүүлхэ эгээл ашаг үрэ ехэтэй хүсэнүүдэй нэгэн болохо зэргэтэй. Засагай нютагай органууд тэдэндэ даалгагдаһан уялгата хэрэгые үшөөл хүсэд дүүрэнээр бэелүүлнэгүй.

Илангаяа Түнхэнэй, Прибайкалиин, Кабанскын районуудай олохон Соведүүдэй хүдэлмэридэ тиимэ дутагдалнууд үзэгдэнэ. Тэдэнэр тэндэхи газар нютагуудайнгаа социально-экономическа хүгжэлтын асуудалнуудые үшөөл муугаар шиидхэнэ. Ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй гэр байра, соёлой, ажаһуудалай барилгануудые бодхоохо түсэбүүдые дүүргэдэггүй, тосхон һууринуудые болбосон түхэлтэй болгохо тушаа гүйсэдкомуудай гаргаһан шиидхэбэринүүдые тоодоггүй баримтануудтай эбсэнэ. Тэрээнһээ боложо, харгынуудые, соёл болбосоролой эмхинүүдэй, хэрэглэмжэ хангалгын предприятинуудай гэр байрануудые бариха, заһабарилха хүдэлмэри гэдэргээ татагдана.

Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой, медицинын эмхи зургаануудай, хэрэглэмжэ хангалгын албанай хүдэлмэриие һайжаруулха асуудалнуудые Захааминай, Бэшүүрэй, Хориин районно Соведүүдэй гүйсэдкомууд бодотоор шиидхэнэгүй.

Соведүүдэй хүдэлмэриин онол аргануудые нарижуулан һайжаруулха асуудалнуудые шиидхэхэ, дутагдалнуудыень усадхаха талаар республикын Верховно Соведэй Президиум болон Министрнүүдэй Совет эдэбхитэй хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй.

Ниитын организацинуудай хүдэлмэридэ дутагдалнууд үшөөл үсөөн бэшэ бии. Профсоюзай, комсомолой олохон организацинууд, арадай хиналтын зарим органууд өөһэдынгөө аппарадай штатна хүдэлмэрилэгшэдэй хүсөөр лэ хүдэлнэ, харин энэ талаар ажалшадай эдэбхиие элсүүлхэ, тэдэндэ түшэглэхэ тушаа бодото оролдолго гаргананагүй. Ажалша коллективүүд тухай Хуули соо табигдаһан демократическа ёһо гурим үшөөл хүсэд бэелүүлэгдэнэгүй.

Ниитын организацинуудай хүдэлмэриие эрид хубилгаха, хүдэлмэри дээрэ, предприяти, организацинуудые хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые эдэбхитэйгээр хабаадуулха талаар эрид ехэ хубилалта хэхэ ёһотойбди.

Манай обществын ангинуудай болон ниитын бүлэгүүдэй хоорондохи харилсаае улам нарижуулан һайжаруулха асуудалнууд съезд дээрэ гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдээ. Хүдэлмэришэн ангиин, таряашанай болон интеллигенциин холбоое саашадань бэхижүүлхэ, социалис ёһоной ажабайдалые хүгжөөхэ, социалис мүрысөөе, гэр бүлын байдалые бэхижүүлхэ, дайнай болон ажалай ветерануудта анхарал һайса хандуулха зорилго табигдана.

Национальна политикада, хүнүүдэй үндэһэ яһанай мэдэрэлдэ хабаатай бүхы юумэндэ тон болгоомжотой наринаар хандаха, тиигэхэ мүртөө гансахан үндэһэ яһанайнгаа талые хараха, дээрэлхэхэ ямаршье түхэл шэнжэтэй национализм болон шовинизм гаргаха ябадалтай эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ гэһэн Ленинһээ эхи абаһан манай партиин ёһо заншалнууд жэншэдгүй сахигдаха зэргэтэй гэжэ съезд заагаа.

Партийна, совет, ажахын организацинууд, профсоюз болон комсомол, хүтэлбэрилэгшэ бүхэн энээндэ саг үргэлжэ анхаралаа хандуулха ёһотой.

Политическэ элидхэл соо КПСС-эй Программын шэнэ найруулга, Устав соо партиин тухай Ленинэй һургаал заабари саашанхи хүгжэлтэеэ олоо гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Партиин хүтэлбэрилхы үүргые саашадань дээшэлүүлхэ партийна организаци бүхэнэй, коммунист бүхэнэй эдэбхи, харюусалгые улам хүгжөөхэ гээшэ съездын табиһан эрилтэнүүдэй нэгэн болоно.

Оронoймнай ажабайдалда боложо байһан ехэ хубилалтанууд, хэгдэхэ ёһотой асари ехэ хэмжээнэй, шэнэ түхэлэй ажал хэрэгүүд бүхы хүдэлмэриингээ онол аргануудые хубилгаха эрилтэ партийна комитедүүдэй урда табижа байна. КПСС-эй XXVII съездын, апрелиин Пленумэй табиһан хараа шугамые бэелүүлхын түлөө партийна организаци бүхэн эдэбхитэйгээр тэмсэхэ, бүхы ажал хэрэгээ гэйнгээ онол аргануудые шэнэдхэхэ, түрүү юумэ саг үргэлжэ бэдэрхэ болоно.

Областной партийна организациин ажал хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ партиин ЦК-гай апрелиин пленумэй шиидхэбэринүүд ехэ нүлөө үзүүлээ. Партиин зарим райкомуудай, предприятинуудай болон колхоз, совхозуудай партийна комитедүүдэй ажалай онол арганууд һайн тээшэ хубилжа байна.

Гэхэтэй хамта ажалаа эрид хубилгаха ёһотойбди гэжэ хүтэлбэрилхы бүхы кадрнууд үшөөл хүсэд ойлгоо гэхын аргагүй, зариман хуушанайнгаа гуримаар хүдэлһөөр. Жэшээнь, КПСС-эй Гусиноозерскын горкомой (нэгэдэхи секретарь нүхэр Аржанович) ажалаа үшөөл удаанаар хубилгажа байһанда һанаата болохоор. Кабанскын районой хүтэлбэрилэгшэд (нэгэдэхи секретарь нүхэр Канибалоцкий) КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, ажалаа эмхидхэнэгүй.

Съездын табиһан ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ тушаа ниислэл хотымнай партийна организацинууд — КПСС-эй Улаан-Үдын горком болон райкомууд эрхим жэшээ харуулха зэргэтэй. Илангаяа гүрэнэй түсэбүүдые, абтаһан социалис уялгануудые дүүргэхын түлөө тэмсэлые горо дойхид лэ эгээн һайнаар эмхидхэхэ уялгатай ха юм. Гэбэшье тиигэжэ үшөөл шаданагүй. Байгша оной үнгэрһэн хоёр һарада табан предприяти продукци худалдаха түсэбөө, предприяти бүхэнэй дүрбэдэхинь продукци бүтээн гаргаха даабаряа дүүргээгүй. Барилгын организацинуудай хахадынь түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй.

Зарим газарта хуушан муу бараагууд үшөө үгы болгоогоогүй, транспортын, худалдаа наймаанай муугаар хү-

КПСС-эй Буряадай обкомой болон Улаан-Үдын горкомой пленум

ХУРДАДХАЛГЫН ЗАМААР

Эхниинь 1, 2-до- нүүдтэ). саашань үргэлжэ- А. М. Беляков й ябуулагдадаг хү- саашадань һайжа- худал тушаа гори- он байна. Тиигээд рилтэнүүдые бэелүү- сурталай бүхы хү- шэнэдхэн хубилга- нүүд тушаа дэлгэ- лэбэ. КПСС-эй ЦК- ческэ элидхэлые, Программа ба Ус- оной Экономическа льна хүгжэлтын лнүүдые, съездын ументнүүдые пар- комсомолой, политиче- лай болон эконо- һуралсалай хэшээл- гэрыгээр шудалха

хэрэг эмхидхэхэ байһан тушаа хэлэһэн байна.

Үзэл сурталай хүдэлмэриин ашаг үрые дээшэлүүлхын, ажабайдалтай тэрэнэй холбоое бэхижүүлхын тула тон таарамжатай эрхэ байдал мүнөө байгуулагдажа байна. Хүнүүд манай үзэл сурталай үнэн зүб байһые, залан сэхэ политикые саг үргэлжэ мэдэржэ байха ёһотой. Гэр байраар, эдэ хоолой зүйлнүүдээр хангагдалга, арадай хэрэглэмжын эд бараанай шанар, элүүрые хамгаалгын хэмжээн—эдэ бүгэдэ хүнүүдэй үзэл сурталда, сэдьхэл бодолдо гүнзэгы ехээр нүлөөлхэ байна. Имагтал иимэ хараа бодолоор хүтэлбэрилэгдэжэ, партийна. совет болон ниитын эмхинүүдэй хүмүүжүүлхы ажал ябуулгатай холбоотой бүхы асуудалнуудые шиидхэлгэдэ хандаха ёһотойбди.

Хүнүүдэй дунда ойлгуулхын хүдэлмэриие эдэбхитэйгээр ябуулгада съезд дээрэ онсо анхарал хандуулагдаба. Манай партиино-хүмүүжүүлгын бүхы хүдэлмэри түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые дүүргэхэ талаар шэглүүлэгдэхэ зэргэтэй. Үзэл сурталай ехэ бүлэг хүдэлмэрилэгшэд энэ ажал ябуулдаг гээшэ. Манай республика дотор 7 мянга гаран пропагандист, 20 мянган гаран агитатор болон политинформатор хүдэлнэ. Гэбэшье энээгээр хүнүүдэй дунда ябуулагдаһан тодорхой хүдэлмэриин удха шанарые сэгнэжэ яашье болохогүй.

Партиин райкомууд партийна организацинууд олониитын дунда ябуулагдаха хүдэлмэриин ашаг үрэ ехэтэй онол аргануудые бэдэржэ олохо ёһотой. Партиин обком ехэ хүдэлмэриин эрхим һайн дүй дүршэлые сагүргэлжэ дэлгэрүүлхэ зэргэтэй.

Социалис болон буржуазна үзэл сурталай орёо шанга тэмсэлэй оршон байдалда үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие ябуулжа байһанаа мартаха ёһогүйбди.

Архидалга болон элкоголизмда эсэргүү тэмсэлые саашадаашье эршэмтэйгээр ябуулха эрилтэ табигдана. Энэ талаар республика дотор хэгдэжэ байһан хүдэлмэриие үлүүсэ ехээр сэгнэжэ болохогүй. Мүнөө дээрээ тиимэшье ехэ юумэн хэгдээгүй байһаар. Тиихэдээ хүн зоной сүлөө сагые удха түгэлдэрөөр, болбосон һайнаар эмхидхэхэ асуудалые эдэбхитэйгээр шиидхэхэ хэрэгтэй.

Мүнөөнэй оршон байдалда олониитэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүдэй ажал ябуулгада ехэ анхарал хандуулагдана. Эдэмнай зохёон байгуулхы ажал ябуулгын зэр зэмсэг, олониитын һанал бодолые элирхэйлэн харуулагша болоно гэжэ КПСС-эй Центральнэ Комитет тоолоно гээд съезд дээрэ тэмдэглэгдэһэн байгаа. Зүгөөр манай республикын газетэнүүд, телевидени болон радио энэ талаар бүхы арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэжэ шаданагүй.

Толилогдоһон материалнуудай зариманиинь удхаараа һулашаг байхаһаа гадна, манай ажабайдалые, ажал хэрэгүүдые гүнзэгы хурсаар харуулжа шаданагүй, түрүү, шэнэ юумэ һулаар нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлнэ бшуу. Үйлэ хэрэгүүдые дары түргөөр, үнэн зүбөөр харуулжа бирагүйбди. Телевизионно олохон программануудай хэмжээн доогуур байһаар. Номой хэблэлэй, кинопрокадай, соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай, һайн дуранай коллективүүдэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха шухала.

Зохёохы эмхинүүдэй ажал ябуулга съезд дээрэ ехэ шүүмжэлэлдэ ороһон байна. Зохёохы холбоонуудай ба эмхинүүдэй һо заншалнууд баян, обществын ажабайдалда тэдэнэй үзүүлдэг үүргэ горитой ехэ. Гэбэшье тэдэнэй хүдэлмэриие эрид хубилгажа, үндэһөөрнь һайжаруулха хэрэгтэй. Бодото байдалһаа үндэһэ баримтагүй, һанаанһаа абтаһан геройнуудтай жиирэй зохёолнууд үшөөл олон байһаар. Эгээл тиимэһээ литературно-уран һайханай шүүмжэлэлэй хэмжээе дээшэлүүлхэ тухай асуудал шангаханаар табигдаба. Энэнь бидэнэртэшье хабаатай. Ушарынь гэхэдэ, манайда энэ шухала һалбарида шүүмжэлэл хангалтагүй һулаар табигданхай.

КПСС-эй XXVII съезд стратегическэ шиидхэбэринүүдэй, гүнзэгы ехэ хубилалтануудай, эдэбхитэй ажал ябуулгануудай съезд боложо, манай ороной түүхэ-бэшэгтэ орохо юм. Тэрэ манай обществын ажабайдалай, уласхоорондын байдалай үндэһэн шухала асуудалнуудые гүнзэгыгөөр шэнжэлһэн, дутуу дундануудые элирүүлһэн, дотоодын болон гадаадын политикын стратегическэ зорилгонуудые тодорхойлһон байгаа.

Манай республикын коммунистнууд, бүхы ажалшад шэн габьяата ажалаараа оронойнгоо социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхалгада, КПСС-эй түүхэтэ XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ хубитаяа оруулха юм гэжэ этигэн найдажа байһанаа А. М. Беляков түгэсхэлдөө мэдүүлбэ.

ЭЛИДХЭЛ ТУШАА ҮГЭ ХЭЛЭЛГЭ

ИМАШОВ, КПСС-эй ын горкомой нэгэ- секретарь, КПСС-эй об- рүүгүн:

ой социально-эконо- хүгжэлтые хурдад- араа бодол съезд шэн хэлсэгдэһэн бү- йтнүүдэй гол удха байна гэжэ КПСС-эй комитедэй нэгэ- ретарь нүхэр А. М. элидхэл соо тэм- Экономико хадаа бүхы совет арадай улгын гол һалбари байгаа, мүнөөшье

жэлнүүдтэ манай го- номическа ба соци- рынь хүгжөөхын ту- гүмэн хэгдээ. Арбан табан жэлдэ промыш- родукци үйлэдбэрил- н 1 миллиард 241 түхэригтэ хүрөө, про- стиие хүгжөөлгэдэ он түхэриг һомо- 700 шэнэ түхэлэй эд- эсэл гаргагдадаг бо- мянган дүрбэлжэн майтай байрын гэр- ашаглалгада оруулагдаа, й һуудал байдалые хүгжөөгдөө. Гэхэтэй адын шиидхэбэринүү- һөөр хүдэлмэриез ёһоор шэнжэл- оохон предприяти- лэдбэри һулаар хүг- гэжэ мэдэрхэ ёһо-

рниин хүсэн гүйсэд хэрэглэгдэнэгүй, арбан нэгэдэхи табан жэлтэ хүсэнүүдые, ма- нөөсэнүүдые ашаг- лһанай ашаар го- промышленность хүг- байна. һүүлэй гур- н жэлэй хугасаа соо ин хэмжээн саг үр- доошолбо. Олохон нууд продукци үй- ажалай бүтээсэ ээ талаар түсэбтэ дэхи табан жэлэй дые дүүргэжэ ша-

һэ болооб гэхэдэ, ктивүүдэй хүтэлбэ- парткомууд, пар- анизацинууд хүдэл- үрэ дүнгүүдые ёһоор сэгнэдэггүй. ба республикын со- ономическа хүгжэл- ектив бүхэнэй оруул- хубитада партиин бюрогой, секре- (нүхэд Гимашов, Чукреев) зүгһөө, пар- йонно комитедүүдэй олдунов, Антакшино- ов) зүгһөө партийна аруулагдаһан бай- лаар городской бо- нно гүйсэдхэхэ коми- дэнэй түсэблэлгын (нүхэд Агалов, тонов), республикын (нүхэд Убеев, Данза- үүсхэл гаргаба-

хоёрдохи табан жэ- эбүүдые табихадаа, экономико эршэм- хүгжөөлгын асуудал- гол анхарал хандуу- Комплексно-тусхай й табан программа Эндэ предприяти- һэльбэн шэнэлэлгэдэ, техникээр зэбсэгжүүл- ажал хороолгодо, нөөсэнүүдтэ анхарна- одой барилгын ба гын эмхинүүдые саа- хүгжөөлгэһөө энэ та- й түсэбэй дүүргэлтэ лдыдаха байна. Сэхы- эдэ, түсэбтэ арбан табан жэлдэ горо- гын эмхинүүд ехэ орожо, түсэбөө хан- муугаар дүүргэбэ. городтомнай 180 мил- ийэй дүүргэгдээгүй бии. Энэнь хэмһээ үлүү ехэ бшуу. манай барилгын й хүдэлмэриие һай- тула ехэ оролдол- ха ёһотойбди.

жэа городой социаль- номическа хүгжэлтын ала асуудалнуудые ам- ээр шиидхэхын ту- тийна организацинуу- үүсхэлые дээшэ- партийна хүдэлмэриие рынь хубилгаха, зо- оной оршон байдал агүй батадхаха. эрил- гадхаха хэрэгтэй.

БАЗАРОВ, КПСС-эй ынай райкомой нэгэдэ- етарь:

ПСС-эй XXVII съездэ н партиин ЦК-гай По- ческэ элидхэл, мүн деле- дэй хэлэһэн үгэ соо үр- дабтагдадаг байһан дутагдалнууд тобойсо гдэжэ, үндэһөөрөө гдахаар, шүүмжэлэгдэ-

һэн байна. Мүнөө партиин райком КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые олоной дунда ойлгуулхын тула эмхидхэлэй политическэ хэмжээнүүдые харааланхай. Тиихэдэ съездын материалнуудые хүн зондо ойлгуулхаар пропагандистнуудай бүлэг эмхидхэгдээд, һаадгүй ажаллажа захаланхай.

һүүлэй дүнгөөр район мяха, һү үйлэдбэрилжэ гүрэндэ тушааха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые сүм дүүргэнхэй. Бэлэдхэлэй пунктда мяха тушаалгамнай недондоной энэ үеынхиһөө 130 процент, һүн — 146 процент дээшэлээ. Мүн энэ жэлэй эхинһээ хойшо адууһа малай гарзалалга нилээд доошолоо. Тэрэшэлэн модошодой, загаһашадаймнай ажал хэрэгүүд байгша ондо урагшатайгаар эхилэнхэй.

Манай район һү, мяха, ноохо үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ тушааха XI табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргэжэ бираагүй. Модо бэлэдхэхэ даабари дүүргэгдээгүй, үйлэдбэрилэгдэһэн продукциимнай өөрынь үнэ сэн хямдараагүй, предприятинуудта ажалай бүтээсэ, ашаг олзонь дээшэлнэгүй. Мүнөө үедэ хүдөөдэмнай шиидхэгдэмээр шухала олон асуудал бии гээшэ. Нэгэдхээр, һүнэй фермэнүүдые комплексноор оньһожоруулха хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Олохон фермэнүүдтэ оньһожоруулгань хуушарһандаа, мүн муу шанартайгаар хабсаргагдажа тодхогдоһондоо хүдэлгэгдэнэгүй, һаалиин фермэнүүдые һэльбэн шэнэлжэ, комплексноор оньһожоруулхаар проект зохёохо нэгэшье эмхи үгы байһаар. Гол түлэб мал ажалдаа оньһожоруулга хээгүй аад, техническэ дэбжэлтэ, шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ тухай хэлэһэнэйшье үлүү бэшэ гү?

Хүдөө нютагуудта городой предприятинуудай шефскэ туһаламжа үзүүлхэ тухай үнинһөө хэлсэдэг гээшэбди. Үнэндөө городой предприятинуудай барилгын эмхинүүд, ОКС-нууд холын районуудта, тэндэхи тулюурхан байдалтай ажахынуудта шэнэ барилга хэхэдэнь горитойхон туһа хүргэхэл байгаа. Мүнөө үедэ районоймнай эгээл ехэ ажахы болохо Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз клубгүй болонхой. Тиихэдэ районой түб һууринда хирургическа корпус 14-дэхи жэлээ баригдана.

Хүдөө нютагуудта кадрнуудай дуталдаха ушар шиидхэгдэхээр болонхой. Ажахынуудые мэргэжэлтэдээр хангаха, ерээдүйн хүтэлбэрилэгшэдые һурган хүмүүжүүлжэ бэлдэхэ хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулха зэргэтэйбди гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

А. Д. НЕВЗГОДОВ, «Теплоприбор» заводой парткомой секретарь:

— Заводой цеховэ парторганизацинуудта болоһон суглаанууд дээрэ коммунистнууднай съездын шиидхэбэринүүдые һайшаан дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ һэн. Үнгэрэгшэ жэлдэ үргэн хэмжээнэй экономическа туршалгын эрхэ байдалда хүдэлжэ эхилхэдээ, парторганизацинууднай хүдэлмэриез шэнэ эрилтын ёһоор эмхидхэжэ эхилээ бэлэй. Тиигэжэ хүдэлмэришэдэй тоо олошоруулангүй бүхыдөө табан жэлэй, 1985 оной түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргээ һэн. Партиин XXVII съездые манай коллектив нэрэтэй солотойгоор угтаа.

Гэхэ зуура зарим асуудалнууд ажахы эрхилэлгын мүнөө үеын эрилтын ёһоор шиидхэгдэнэгүй. Энээн тушаа партийна суглаанууд дээрэ шүүмжэлхыгээр хэлсэдэгбди. Тиигэжэ үйлэдбэридэ дайралдадаг дутуу дунданууд элирүүлэгдэнэ, тэдэниие усадхаха хэмжээнүүд абтана. Үглөөдэрэй гол шухала асуудалнууд заводой коммунистнуудай һанаае зобооно. Юуб гэхэдэ, бидэнэй бүтээдэг приборнууд орон доторнай үшөөл ехээр дутана бшуу. Тиимэһээ заводыемнай үргэдхэхэ шиидхэбэри абтаһан юм. Байгша табан жэлэй туршада шэнэ талмайнуудые ашаглалгада оруулһанай ашаар үйлэдбэриин хүсые 3,5 дахин дээшэлүүлхэбди. Мүн хүдэлмэришэдэй тоо 2 мянган хүнөөр олошорхо болоно. Теэд барилгашад саг үргэлжэ түсэбөө дүүргэнэгүй. «Жилгражданстрой» трест 1985 ондо үгтэһэн капитальна һомолойгын 73,6 процентые ашаглаа. Тиигэжэ 1 миллион түхэриг ашаглагдангүй үлэшоо бшуу. 1986 ондо тэдэнэр 3 миллион 560 мянган, мүн үлөөһэн 1 миллион түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ ёһотой болоно.

Заводойхидой һанаае зобоодог үшөө нэгэ шалтагаан гэхэдэ, предприятимнай комплексно бэшээр үргэдхэгдэнэ. 1987 ондо түрүүшын ээлжээе ашаглалгада оруулхада, мянга гаран хүдэлмэришэд хэрэгтэй болохо юм. Байгша нормативуудай ёһоор түрүүшын ээлжээнтэй хамта 22 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалгада тушаагдаха ёһотой. Теэд тэрэ үедэ оройдоол 80 квартиратай байрын 1 гэр ашаглалгада үгтэхэнь. Эндэ партиин горком, горгүйсэдком манда туһалха ёһотой.

Цех, участок бүхэниие хэн хүтэлбэрилхэб, станогые хэн хүдэлгэхэб гэһэн асуудалнуудые заводой партийна организаци шиидхэлсэхэ ёһотой. Энэ талаар зарим бэрхэшээлнүүд үзэгдэнэ. һүүлэй хоёр жэлэй туршада мүнөөнэй эрилтэнүүдые дүүргэжэ шадаагүй хүтэлбэрилэгшэд, цех болон участогуудай начальнигуудай хахадынь шахуу һэлгэгдээ. Гэбэшье үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэдэ дэбжүүлмээр кадрнууд үшөөл үсөөн байна. Эндэ партиин райкомой промышленностиин таһаг тодорхой туһаламжа үзүүлхэ бээз гэжэ найдамаар.

А. А. БАДИЕВ, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ:

— Совет засагай органууд бээз даһан байдалтай, эдэбхитэй. харюусалгатай байха гэжэ съезд дээрэ сэхэ заагдаба. һүүлэй жэлнүүдтэ Соведүүдэй сагүргэлжын комиссинууд хүдэлмэрез эдэбхитэйгээр ябуулдаг белоо. Жэшээлбэл, республикын Верховно Соведэй саг үргэлжын бүхы 15 комисси 1985 ондо, мүн байгша оной I кварталда хараалагдаһан бүхы хэмжээнүүдээ сүм дүүргэнхэй. Энэ хугасаа соо экономическа, социально-соёлой тон шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байха юм.

һүүлэй жэлнүүдтэ Хойто-Байгалай районой Шэнэ Уоянай, Тоннельнын, Северомуйска посоведүүдэй хүдэлмэри магтаалда хүртэһэн байха. Мүн Хурамхаанай районой Уланхаанай, Түнхэнэй районой Хужарай сомоной Соведүүд һайнаар ажаллана гэжэ тэмдэглэхээр. Юрэнхы дээрээ арадай депутадуудай Соведүүд социально-экономическа хүгжэлтын түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө ехэ хүдэлмэри ябуулна. Гэбэшье республикадамнай гэр байра, һургуули, һургуулиин наһа гүйсөөдүйшүүлэй эмхи зургаануудые, клубуудые, больница, ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха байшан барижа ашаглаха талаар ороной бусад область, хизаарнуудта орходоо нилээд гээгдэлдэ оронхой. Мүн һунгагшадаймнай захилнууд саг болзортоо бэелүүлэгдэнэгүй. Илангаяа СССР-эй, РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай захил удаанаар дүүргэгдэнэ. Жэшээлбэл, Бабушкин городто һунгагшадынь ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха байшан барюулхаар захяа хэһэн байгаа. Тэрэ захилыень Кабанскын райсовет, түмэр замай отделени, республикымнай засагай дээдын зургаанууд хэзээ дүүргэхөө хэлсэжэ, шиидхэбэри абаагүй байһаар.

Социалис хуули наринаар сахиха гээшэ мүнөөдэрэй эрилтэ мүн. Социалис хуули сахилгада, журам, гурим һайжаруулгада партийна организацинууд, бүхы коммунистнууд эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадаха ёһотой.

В. И. КАНИБАЛОЦКИЙ, КПСС-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь:

— Манай районой промышленнэ ба хүдөө ажахын предприятинуудай хүдэлмэридэ дутуу дунданууд олон. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада промышленностьда продукци худалдаха түсэб оройдоол 96 процент дүүргэгдээ. Томо предприятинууд, оксолбол, Селенгинскын ЦКК, Байгалай модоной бааза хангалтагүй хүдэлөө. Хүдөө ажахын предприятинууд мяха, овощ гүрэндэ тушааха талаар мүн лэ бирагүй дүнгүүдтэй гараа.

Ямар ушарһаа иимэ байдал тохёолдооб? Эндэ гол түлэб кадрнуудтай, илангаяа хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэй ябуулдаг хүдэлмэримнай һуладаа гээд сэхэ мэдэрэлтэй. һүүлэй арбан жэлэй туршада предприятинуудай болон ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй 80 процентнь шахуу һэлгэгдэһэн байна. Партийна организацинууд олон ушарта кадрнуудай харюусалгые дээшэлүүлхын тула оролдохын оронда тэдэнээ һэлгэжэ табилгаар дашуурдаг байгаа бшуу. Коммунистнуудай түрүү зэргэдэ дабшаха үүргэнь гүйсэд бэелүүлэгдэнэгүй. Малшадые, барилгашадые, түмэр замшадые партида абалга хангалтагүй байһаар.

Кадрнуудай тогтонижон хүдэлдэггүй ушарынь гэр байраар хангалгын асуудалай гүйсэд шиидхэгдэдэггүй дээрэһээ гол түлэб болоно. Жэл бүри район дотор 22 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдэй ашаглалгада тушаагдаашье һаа, Выдрино, Каменск һууринуудта, Бабушкин хотодо ажаһуудалайнгаа эрхэ байдал һайжаруулха хүсэлтэй хүнүүд илангаяа олон.

КПСС-эй XXVII съезд дээрэ партийна хүдэлмэриие мүнөө үеын үндэр эрилтэнүүдэй хэмжээндэ хүргэхэ, зохёохы үүсхэлнүүдые дэмжэхэ тухай хэлэгдэһэн байна. Партиин райком кадрнуудтай ябуулагдаха хүдэлмэрез һэргээн шангадхажа эхилбэ. Байгша оной февраль һарада КПСС-эй райком пленум дээрэ 8-дахи СМУ-гай начальник А. А. Климовэй, Байгал-Худариин совхозой парткомой секретарь С. А. Димовэй тоосоон шагнагдаа. Январь һарада КПСС-эй райкомой бюро дээрэ райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр А. А. Данько һунгагшадай захилнуудые дүүргэхэ талаар тоосоо һэн. Иимэ жэшээнүүд олон. КПСС-эй райкомдо хүтэлбэрилхы кадрнуудтай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэлгые заншалта болгохомнай.

С. М. ФИЛИППОВ, Зэдын районой Оёорой совхозой директор:

— Манай партиин XXVII съездын делегат боложо, тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадаха ехэ зол хубитай байбаб. Бидэ булгадаа, съездэ хабаадагшад, тэрэнэй хүдэлмэриин дүнгүүдээр, партиин ЦК-гай Политическэ элидхэл тухай бодожо байнабди.

Съезд дээрэ хараалагдаһан түсэбүүд үзэгдөө дуулдаагүй ехэ байна. Тэдэниие бэелүүлхын тула айхабтар ехэ хүсэлэл оролдолго гаргаха, эршэ зоригоо бадаруулха ёһотойбди. Бидэнэр, агропромышленна комплексын хүдэлмэрилэгшэд, байгуулагдаһан үйлэдбэриин хүсые ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ, бүхы нөөсэнүүдээ элсүүлхэ зорилготой байһанаа ойлгонобди.

Манай совхозой ажалшад мал ажалай продукци үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха талаар арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь урид дүүргээ һэн. Тиихэдэ ароадахи табан жэлэйхитэй жэшээбэл, үбһэ бэлэдхэлгэ 36, силос даралга 60, витаминтай ногооной гурил бэлэдхэлгэ 2,5 дахин, һү үйлэдбэрилгэ — 18, мяха — 9, ноохо хайшалалга—23, мяха худалдалга—4, һү —19, ноохо—25 процентээр дээшэлһэн байна.

КПСС-эй XXVII съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысэжэ, совхозой ажалшад мяха, һү худалдаха хоёр һарынгаа даабариие съездын нээгдэтэр дүүргэхэ уялга абажа, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлээбди.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбүүд айхабтар ехэ юм. Тиигээшье һаань, партийна организациин хүтэлбэри доро совхозой ажалшад нэгэдэхи кварталай, хахад жэлэй ба бүхы жэлэй даабаринуудые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ байна. Нөөсэнүүд болон арга боломжонууд тухай хэлэхэ болоо һаа, эдэ гол түлэб хэрэглэгдээгүй байһаар.

Хонин ажал дээрэ горитой амжалтануудай түйлагдаашье һаань, эбэртэ бодо малай һүргые олошоруулха талаар үшөөл ехэ дутуу дунданууд ушаржа байһаар. Ушарынь гэхэдэ, үнгэрэгшэ табан жэлдэ үнеэд олоороо һубайржа, зуун үнеэдһээ 65—70 тугал абтаһан байна. 325 килограмм шэгнүүртэй үхэр мал, 33 килограмм шэгнүүртэй хонид гүрэндэ тушаагдана. Малай тэжээлэй дуталдаһан дээрэһээ иимэ ашаг шэмэ багатай үхэр мал гүрэндэ худалдагдана гээшэ. Эдэ бүгэдэһөө уламжалан, мал ажалай продукциин ашаг үрэ доогуур байһаар. Мүнөө болотороо манай совхоздо тэжээл үйлэдбэрилгэдэ ёһотой анхарал хандуулагданагүй.

Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын тула нэн түрүүн таряан ажалай үрэ дүнгүүдые һайжаруулха хэрэгтэй. Гэбэшье районой болон республикын мелиоративна эмхинүүдэй зүгһөө маанадта мүртэй туһаламжа үзүүлэгдэнэгүй.

Саашадаа мал ажалай бүхы продукци ехээр үйлэдбэрилхэ гэһэн гол зорилго урдаа табинабди. Энээнэй тула тэжээл үйлэдбэрилгые хүгжөөлгэдэ гол анхарал хандуулагдаха ёһотой. Тиигэжэ Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэдэ хубитаяа оруулха гээшэ республикын хүдөөгэй ажалшадай, тэрэ тоодо манайшье совхозой хүдэлмэришэдэй гол зорилго болоно.

А. Ц. БАЛДУЕВ, Буряадай хүдөө ажахын институдай ректор:

— Партиин XXVII съезд дээдэ һургуулинуудай урда ехэ зорилгонууд табигдаа гээшэ. Тусхайлбал, ерээдүйн мэргэжэлтэдые һайнаар һургажа бэлдэхэ, һургуули үйлэдбэри хоёрой хоорондохи холбоое үргэдхэжэ, бэхижүүлхэ, мүн эрдэм-техникын хүгжэлтэдэ дээдэ һургуулинууд эдэбхитэйгээр хабаадаха гэһэн эрилтэ табигдаа. Мүнөө бидэ тодорхой хэмжээнүүдые хараалаабди.

Манай институт жэл бүхэндэ очно болон заочно аргаар 700—750 мэргэжэлтэдые һурган бэлдэжэ гаргана. Эдэнэй 180—200 хүбүүд, басагад түрэл республикадаа ажаллахаар үлэдэг юм. Манда һураһан олон мэргэжэлтэд үйлэдбэри дээрэ үнэн сэхээр ажаллана. Залуу мэргэжэлтэдые һурган бэлдэхэ талаар дутагдалнууд бии. Нэн түрүүлэн институт үйлэдбэритэй нягта холбоогүй байһаар юм. Саашадаа элирүүлэгдэһэн бүхы дутагдал дары усадхахаар хэмжээнүүд хараалагдана.

Республикымнай зарим ажахынууд залуу мэргэжэлтэдэй эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хүсэд ханганагүй. Зарим хүтэлбэрилэгшэд мэргэжэлтэдһээ, үнгэржэ ерэхэдээ, өөһэдынгөө стипендиадуудһаа арсана. Жэшээлбэл, Захааминай районой Далахайн, Яруунын районой «Юбилейный», Кабанскын районой «Шергинский», Баунтын районой Джилиндын совхозууд залуу мэргэжэлтэдһээ арсаа һэн. Институт амжалтатайгаар түгэсхэһэн мэргэжэлтэдэй ажахыда ерэхэдэ ёһотой тушаалдань томилхогүй ушар олон юм. Мэргэжэлтэ И. Котова Сотниковой шубуунай фабрикада ветблогой юрын хүдэлмэришэнөөр, В. И. Башиктуева Эрхирэгэй совхоздо техник-үрэжүүлэгшээр ажаллана. Залуу мэргэжэлтэдтэй ондоохоноор, эсэгэ ёһоор хандажа, али бүхы туһаламжа үзүүлхэ, хүтэлбэрилхы, эмхидхэхы бэлиг шадабарида һурган хүмүүжүүлхэ гол уялгаяа ажахынуудай, РАПО-нуудай хүтэлбэрилэгшэд бү мартаг лэ.

Үйлэдбэритэй сэхэ холбоо байгуулхын тула Сэлэнгын районой Кировэй нэрэмжэтэ, Ивалгын районой Оронгын, Кабанскын районой Байгал-Худариин совхозуудтай, һуралсалай «Байгал» ажахытай, ажахынууд хоорондын «Талецкий» нэгэдэлтэй хэлсээ баталаабди. Эдэ ажахынуудта дүршэлдэ һурахаар тусхай кафедранууд байгуулагдаха юм.

Дам саашадаа ажалайнгаа семестрэй үедэ студентнүүднай республикынгаа ажахынуудта ошожо, горитойхон ехэ ажал хэхэ юм. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада манай студентнүүд 400 мянган түхэригэй ажал хээ һэн.

Эрдэмэй түйлалтануудые, түрүү технологи үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөжэ шадаха арга шадабаритай мэргэжэлтэдые һурган бэлдэхын түлөө институдаймнай коллектив бүхы хүсэеэ элсүүлхэ байха.

К. П. АЛЬЦМАН, Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай директор:

— Үнгэрһэн табан жэлэй туршада түүхэй эдээр заримдаа дутуу хангагдабашье, комбинадай коллектив технико-экономическа бүхы дүнгүүдэй талаар түсэбтэ даабаринуудаа сүм дүүргээ һэн. Энэ хугасаа соо предприятиие техническэ зэр зэмсэгээр зэбсэгжүүлхэ, талаар горитой хүдэлмэри хэһэнэй ашаар үйлэдбэриин фонднуудай эдэбхитэй хубиин 50 процент шэнэлэгдээ. һүүлэй 1,5 жэлэй туршада үйлэдбэрилэн гаргагдадаг бүхы продукциин ассортиментын 70 процент шэнэлэгдээ, продукциин шанар һайжараа. Үйлэдбэриие оньһожоруулха, автомат түхеэрэлгэнүүдые тодхохо хүдэлмэри эхилээбди. Ажалай болон үйлэдбэриин журам бэхижүүлхэ талаар горитой хүдэлмэри хэгдээ, хэгдэнэшье.

Комбинадай хүгжэлтын гол шэглэлээр тусхай зорилготой 5 программа зохёогдонхой. Энэ программанууд соо гол фонднуудые шэнэлхэ, бар хүсөөр хэгдэдэг хүдэлмэриие бага болгохо, хүдэлмэришэдэй ажаллаха эрхэ байдалые һайжаруулха зорилгонууд табигданхай. Мүнөө үйлэдбэриие оньһожоруулха ба автомат түхеэрэлгэнүүдые тодхохо шэглэлээр хүдэлжэ байнхайбди. Байгша оной түрүүшын хахад жэлдэ ноохо угаадаг 1 агрегат автомат гуримаар хүдэлжэ эхилхэ. Ерэхэ 2—3 жэлэй туршада бүхы үйлэдбэри автомат аргаар хүдэлдэг болохо юм.

Хүдэлмэриин газарые аттестацилха ба уралан нарижуулха хүдэлмэри хэгдээ. Тиигэжэ хүдэлмэриин газар бүхэндэ ажаллахада хэрэгтэй эрхэ байдал тогтоохо талаар программа зохёогдоо. Мүн хүдэлмэриин газарые үсөөн болгохо арга бэдэрнэбди. Энэ талаар цех, участок, бүхэндэ даабаринууд үгтэнхэй. Байгша табан жэлдэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар продукциин ургалта хангагдаха гэжэ ойлгонобди. Энэ талаар үшөөл олон юумэн хэгдээгүй байна. Зарим участогуудта ажалай бүтээсэ дээшэлнэгүй. Материал гаргашалха тогтоогдоһон нормо хазагайруулагдана. Зарим шэнэ түхеэрэлгэнүүд бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагданагүй, муу шанартай продукци үйлэдбэрилэн гаргагдана. Эдэ бүгэдэ дутуу дунданууды усадхаха гэжэ коллективнай мүнөө оролдоно.

Г. А. ДОЖДИКОВА, Улаан-Үдын авиационно заводой электрик-туршагша:

— КПСС-эй XXVII съезд ажалша хүнэй һуудал байдалые һайжаруулха асуудалда ехэ анхарал хандуулһан байна. Манайшье республикын партийна организацинууд энэ талаар оролдолго гаргажа, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар нөөсэ арга боломжонуудые гүйсэдөөр хэрэглэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Илангаяа манаи, Сибириин районуудта ажалай эрхэ байдал эрхим дээдэ хэмжээндэ байха ёһотой. Юундэб гэхэдэ, кадрнуудые ажалдань тогтоохо, тэдэнэй бүтээсэтэй ажалые хүсэд хэрэглэхэ шухала байна бшуу.

Гэхэтэй хамта хангалгын албанай бүхы хүдэлмэри манай заводой профсоюзай организаци шиидхэнэ. Энэ асуудалые шиидхэлгэдэ профсоюзуудай областной Совет, партиин горком, республикын Министрнүүдэй Совет багаар хабаадана. Соёл болбосорол, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалга болон үйлэдбэри дундаа нягта холбоотой ойлгосо байха ёһотой. Манай заводой хүдэлмэришэдэй ажаһуудаг Загорск тосхон жэлһээ жэлдэ урган һалбарна. Тосхондомнай олон институт болон техникумүүдэй филиалнууд, үхибүүдэй 17 сад-ясли, хүүгэдэй 5 клуб, хүдэлмэришэдэй хамтын 7 байра, гостиница, хүгжэмэй һургуули, соёлой байшан, тамаралгын бассейн гэхэ мэтэ һүүлэй жэлнүүдтэ ашаглагдажа эхилээ.

Улаан-Үдын городской Совет тосхоной хүн зоной һуудал байдалые һайжаруулха асуудалда анхаралаа багаар хандуулна.

Загорск тосхондо шэнэ поликлиникэ хэрэгтэй. Тэрэшэлэн байрын гэрнүүд, һургуули удаанаар баригдана.

Городой транспорт муугаар хүдэлнэ. Албан зургаанай автобусууд горсоведэй гүйсэдкомой шиидхэбэреэр хүн зониие зөөхэ ёһотой аад, энэ тогтоолые дүүргэдэггүй. Хилээмэ болон һү худалдадаг магазинууд, столово болон кафе үсөөн.

Минии һанахада, партиин Железнодорожно райкомой болон районно Соведэй гүйсэдкомой хүтэлбэрилэгшэд манай заводой ажалшадай ажаһуудалаар багаар һонирхоно, хангалгын албанай хүдэлмэриие һайжаруулха гэжэ оролдоногүй.

Районой партийна организаци хүдэлмэриингөө түхэл шэнжэ болон онол аргануудые хубилгаха, бүхы хүдэлмэриез шэнэ эрилтэнүүдэй ёһоор һайжаруулха уялгатай.

В. Д. БАДМАЦЫРЕНОВ, арадай депутадуудай Хяагтын районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ:

— Съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан бүгэдэ арадай социалис мүрысөөнэй үедэ ажалша коллективүүд зарим тэды амжалтануудые түйлаба.

Промышленна продукци худалдаха талаар байгша оной хоёр һарын түсэб 104 процент дүүргэгдээ, түсэбтэ. ажалай бүтээсэ түйлагдаа. Районой транспорт болон хэлхээ холбоон жэгдэ һайнаар хүдэлдэг болоо.

Хяагтын плавико-шпадай уурхайн, мехлесхозой, модо бэлэдхэлгын пунктын коллективүүд социалис мүрысөөндэ илажа, 1985 оной дүрбэдэхи кварталай дүнгүүдээр республикын Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдээ. Плавико-шпадай уурхайн коллектив КПСС-эй XXVII съездын нэрэмжэтэ гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Районой промышленна предприятинууд нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбүүдые бүхы дээрэнь амжалтатайгаар дүүргэхэ гэжэ эндэ мэдээсэхэмнай.

Районой мал ажалай хүдэлмэришэд съездын үдэрые муу бэшэ дүнгүүдээр угтаа. Үхэр малай ба хони хурьгадай гарзалха ябадал доошолоо. Байгша оной нэгэдэхи кварталда түсэбһөө гадуур 1 мянган центнер һүн гүрэндэ тушаагдаха.

КПСС-эй XXVII съездын материалнуудые зүбшэн хэлсэхэ үедөө коммунистнууд болон бүхы ажалшад байгша онойнгоо, мүн арбан хоёрдохи табан жэлэй түсэбүүдые бүхы дээрэнь амжалтатайгаар дүүргэхэ зорилгоор үндэр социалис уялгануудые абажа, даалгагдаһан хүдэлмэриин түлөө хүн бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ эрилтэнүүдые табина.

Олон ажахын асуудалнууд партийна болон совет органуудай хамтын хүсэл оролдолгоор бэелүүлэгдэхэ юм. Арбан хоёрдохи табан жэлдэ малай шэнэ байранууд, шахан таргалуулгын комплекснууд бодхоогдохо. хуушан байранууд һэльбэн шэнэлэгдэхэ юм.

Гэхэтэй хамта шиидхэгдэхээр болоһон шухала асуудалнууд олон. Хяагтын плавико-шпадай уурхайе үргэдхэхэ талаар байгша табан жэлдэ ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хэгдэхэ ёһотой. Гэбэшье энэ барилга мүнөө дээрээ тон муугаар ябуулагдажа байна.

Район дотор харгы барилгые һайжаруулха, автобусуудые һуурин тосхонуудай хоорондо олоорнь ябуулдаг болохо асуудал һайнаар шиидхэхэ гэжэ оролдонобди. Ушар тиимэһээ манай райондо «Дорспецстрой» трестын харгы заһабаридаг участок нээхэ шухала гэжэ тоолонобди.

Эндэ манай һанаа зобоодог хэдэн һанамжа хэлэмээр. Ороной институт, техникумдэ өөһэдынгөө түрүү хүдэлмэришэдые һургажа, инженерно-техническэ мэргэжэлтэдээр дутахаяа болёобди. Гансал инженер-конструкторнууд олоор дуталдана бшуу. Ороной баруун зүгтэхи городуудай институдые дүүргэһэн залуу мэргэжэлтэд манда хүдэлхөөр ерэдэггүй юм. Манай эндэхи институдууд иимэ инженерно-техническэ мэргэжэлтэдые һурган бэлдэдэггүй байһаниинь харамтай. Бэрхэ залуу хүдэлмэришэдые шэлэн абажа, нэгэ институдта иимэ мэргэжэлээр һургаха арга олгохо хэрэгтэй гээд һанагдана.

В. Л. ДУМНОВ, «Жилгражданстрой» трестые эрхилэгшэ:

— Үнгэрһэн табан жэлэй туршада трестдэмнай генподрядаар, өөһэдын хүсөөр хэгдэдэг хүдэлмэриин хэмжээн тус тустаа 37, 28 процентээр ургабсшье, ашаглалгада оруулха талаар түсэбүүдээ бэелүүлгэмнай урагшагүй байһаар. Тиимэһээл социально-соёлой, ажаһуудалай объектнүүдэй барилга, «Теплоприбор», «Бурятфермаш» заводуудые үргэдхэлгэ, хангалтагүй ябуулагдана. Өөһэдын барилгын объектнүүдые бодхоохо талаар түсэбүүднай дүүргэгдэнэгүй.

Үнгэрһэн табан жэлдэ объектнүүдые саг болзортонь тушаахын тула хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлхээр нилээд хэмжээнүүд абтаа һэн. Гэбэшье энэ һанаһанда хүрэмөөр ябуулагданагүй. Тиимэһээл Главбурятстройн дэргэдэхи «Оргтехстройдо» бүхы шатын хүтэлбэрилэгшэдэй һуралсал эмхидхэбэл, алишье талаараа туһатай бэлэй.

Энэ табан жэлдэ коллективтэ шэнэ хүсэ нэмээхын тула хамтын гурбан байра барихаар харааланхайбди. Түрүүшынхинь байгша оной һүүл багаар ашаглалгада тушаагдаха. Ерэхэ жэлдэ базова училищиие һэльбэн шэнэдхэлгэ түгэсхэгдэхэ. Мүнөө жэл бетон-холисо бэлэдхэдэг ажахы байгуулагдажа, нэгэ ехэ бэрхэшээлнай дабагдаха юм. Гэбэшье ажал хэрэгүүдтэмнай һаалта хэдэг, манһаа дулдыдадаггүй шалтагаанууд бии. «Буржелезобетон» нэгэдэлэйхидые шүүмжэлмээр. Бетон, хабсаргагдамал түмэр бетоноор хангалгын бирагүй байхадань хэды бэрхэтэйб.

Бодото байдалда зохилдохогүйгөөр, тэрэниие хараада абангүйгөөр түсэбүүдые табилга ажал, хэрэгүүдтэмнай муу талаһаа нүлөөлнэ. Тиимэһээл мүнгэ, зөөри олон барилгануудта тараагдана, унжагайрһан барилгануудай тоо олошорно, хүдэлмэришэд түсэб дүүргэлтэдэ найданги бэшээр хүдэлнэ.

Трестымнай коллективэй түсэб зохёон табиха хэрэгтэ горгүйсэдком (нүхэр Агалов), Госплан (нүхэр Убеев) хабаадаха ёһотой гэжэ тоолонобди. Юуб гэхэдэ, городой саашанхи хүгжэлтые хараада абан хүдэлхэдэ, ямар объектнүүдые түрүүшын ээлжээндэ барихаб гэһэн асуудал тодорхойгоор гаража ерэнэ бшуу. Захил хэгшэдэй үүргэ харюусалгые дээшэлүүлхэ тушаа һайса бодомжолжо үзэхөөр болоо. Проектно-сметнэ документациин шанар һайжаруулгада шанга эрилтэ табиха саг ерээ. Ажалдаа шэнэ ёһоор, эрид хубилалтануудай хараһаа хандалгамнай КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдһээ үндэһэтэй гээд мэдэрнэбди.

М. Н. ГАРМАЕВА, ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь:

— КПСС-эй XXVII съездын материалнуудые гүнзэгыгөөр шудалжа залуушуулай урда табигдаһан зорилгонуудые үнэн зүрхэнһөө дэмжэжэ, республикымнай комсомолшууд өөһэдынгөө бэелүүлхэ хэрэгүүдые элирүүлнэ. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, алмалта, арьбалалта хэхэ нөөсэ арга боломжонууд хаанашье бии. Тиимэһээ тэдэниие олото, энэ табан жэлэй зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ элсүүлхэ гээшэ шухала. Съездын шиидхэбэринүүдһээ үндэһэлэн, республикынгаа социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха асуудалнуудые бэелүүлгэдэ комсомолшууд болон бүхы залуушуулай, комсомолой организаци бүхэнэй өөрынь һуури олохо, зорилгонуудыень хараалха гээшэ түрүүшын ээлжээнэй зорилго гээд ВЛКСМ-эй обком тоолоно.

Залуушуулые хүмүүжүүлхэ, ажалдань үндэр бүтээсэ түйлүүлхэ һайн онол арганууд олон лэб даа. Тэдэнэй нэгэ зариман гэхэдэ, комсомол-залуушуулай коллективүүд, бригадна подряд, алмалта, арьбалалта хэхын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөн гэхэ мэтэ болоно. Гэхэтэй хамта, манай һанахада, мүнөө үедэ коллективэй хамтын амжалтада залуушуулай оруулһан хубита эли тодоор харагданагүй хаш. Энээниие усадхажа, залуушуулай ажал сэгнэһэн тусхай гурим республикын ЦСУ-гай дэргэдэ бии болгохо байгаа.

Тэрэшэлэн комсомолшууд болон залуушуулые зохёохы ажалда хабаадуулха гээшэ мүнөө ехэ шухала болоно. 1979 ондо ЛВРЗ-дэ В. Р. Вербуль гэгшын хүтэлбэри доро зохёохы залуушуулай коллектив байгуулагдаһан байгаа. Эдэ жэлнүүдтэ тус коллективэй гэшүүд 40 гаран шэнэ юумэ зохёожо, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байна. Энэнь 200 мянган түхэригэй ашаг олзо үгөө. Энэ дүй дүршэл ВЛКСМ-эй ЦК-да гүнзэгыгөөр шудалагдажа байнхай. Харин тиихэдэ манай республика соомнай энээндэ анхарал хандуулагданагүй. Тиимэһээ энээниие гүнзэгыгөөр шудалжа, бэшэ предприятинуудта нэбтэрүүлхэ тусхай комисси бии болгохые дурадханаб.

Мүнөө үеын эрдэм-техникын дэбжэлтые хэрэглэжэ шадаха хүнүүдые һургуулинуудта, мэргэжэл олгодог училищинуудта бэлдэхэ хэрэгтэй.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

«ЕХЭЛ ЗОЛТОЙБ»

Районой предприятинуудай, ажахынууд болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, партиина эдэбхитэд КПСС-эй XXVII съездын делегат Т. Г. Шалбаеватай партиин райкомдо hаяхан уулзаhан байна. Уулзалгые КПСС-эй Түнхэнэй райкомой хоёрдохи секретарь В. В. Афонькин нээжэ, оронойнгоо коммунистнүүдэй дээдын хуралдаанда хабаадаhан делегатда үгэ үгэбэ.

Партиин XXVII съездэдэ хабаадалсаhандаа ехэ золтойб гэжэ Тамара Гундыновна хөөрэлдөөнөө эхилбэ. Илангаяа съезд дээрэ сэхэ руунь бологшон шүүмжэлхэ хөөрэлдөөнэй амисхал, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой хэhэн Политическэ элидхэл соо найруулагдагша асари ехэ зорилгонууд зүрхэ сэдьхэлдэм батаар хадуугдаа гэжэ тэрэ хэлээ.

— КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл, тэрэнэй үндэhөөр съезд дээрэ баталагдаhан резолюци оронойнгоо саашанхи хүгжэлтэдэ залан шэглүүлhэн түүхын ехэ удха шанартай документ болоно. Партиин табиhан хольын хараата асари ехэ зорилгонуудые түргэ бэелүүлхын тула хэжэ байhан ажал хэрэгтэй хүн бүхэн бүхы хүсэ шадалаа дууhан зорюулжа шадаа hаа, оронойнгоо экономико эршэдхэжэ аргатайбди. Нэмэлтэ хүсэн, нэмэлтэ арга боломжонуудые бидэ нэн түрүүн өөрөө хубидаа, өөhэдынгөө коллективтэ соо олохо ёhотойбди гэжэ съезд дээрэ заагдаhан байна. Арсаашагүй зүб үгэнүүд. Сагайhаа эрилтэ шэнэлэгдээ. Арадай ажахын хүгжэлтые эршэдхэхын тулада тон шухала зорилгонуудые болобо. Тиимэhээ бидэ бүхы юумэнэй шэнэдхэлтэдэ хубилалтын үе сагта ажаллажа байгаа хадаа хүн бүхэмнай өөрынгөө ажалладаг газарта ёhотой баатаршалга харуулан хүдэлхэ уялгатай болобобди,— гэжэ Т. Г. Шалбаева хэлэбэ.

Уулзалгын түгэсхэлдэ нүхэр Т. Г. Шалбаева сугларагшадай олон асуудалнуудта харюусаа.

Ж. ЮБУХАЕВ,
манай корр.

Түнхэнэй район.

ВЕТЕРАНУУД ЗОЛГОБО

Эсэгэ оронойнгоо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Сталинград хотые хамгаалhан мотострелково 38-дахи бригадын командирнуудай болон сэрэгшэдэй нэгэн хэдэн хүн Волгоград хотодо золгобо. Бригадын дайнай ветерануудые Улаан-Үдын секциин 9-дэхи ротын командир орлогшо ябаhан А. С. Гаськов түлөөлhэн байна. Сталинград хотын түлөө болоhон хатуу шэрүүн тулалдаануудые ветерануудай дурсахадаа, А. С. Гаськовой ротынхид 1943 ондо фельдмаршал Паулюсые плендэ абаhан габьяатай гэжэ үшөө дахин тэмдэглэгдээ.

Александр Сергеевич Волгоградай 8-дахи дунда hургуулиин hурагшадтай уулзаhан байна.

В. ЧЕРКАШИН.

ЭДИРШҮҮЛЭЙ НАЙРУУЛГА

«Манай хүбүүд, басагадай гол жаргал Иисэнгын баян талаhаа» гэжэ нэрлэгдэhэн уран зохёолой-хүгжэмтэ найруулга Иисэнгын дунда hургуулиин 9-дэхи классай hурагшадай хүсөөр табигдаба. Агууехэ Октябриин социалис революциин дүлэтэ жэлнүүдhээ мүнөө үе саг хүрэтэр Иисэнгэ hууринай хүгжэлтэ тухай баримтануудта тэрэ үндэhэлhэн байна.

hурагшад совхозойнгоо түб hууринай ажалшадта шэнэ хүдэлмэриеэ харуулаад, Заза, Алтан гэжэ газарнуудта хүрэжэ, малшад болон hаалишадта тэрэнээ харуулжа хужарлуулаа.

К. СОГОЛОВ.

АРАДАЙ ТЕАТРАЙ ШЭНЭ ЗҮЖЭГ

Мэдээжэ совет драматург А. Вампиловай «Заха газарай зугаа шог» («Провинциальные анекдоты») гэжэ пьесэ Багдаринай арадай театрта зүжэг болгогдон табигдаба. Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлой институдай 5-дахи курсын студентка Светлана Цыреновагай найруулан табиhан тус зүжэг тэрэнэй дипломно хүдэлмэринь болобо. Зүжэгые тушаан абаhан тусхай комисси залуу режиссерой хүдэлмэридэ «hайн» гэhэн сэгнэлтэ табяа.

Багдаринай комхозой хүдэлмэришэн В. Ворсин, районой түбэй больницын түлөөлэгшэд А. Игнатьева, С. Лесин, А. Алексеев, райпогой хүдэлмэрилэгшэ П. Дерягина, түймэр сарагша С. Доржиев болон бусад hайн дуратан зүжэгтэ хабаадалсаа.

А. ЖАМСАРАНОВ.

hаяхан Улаан-Үдын Концертын зал соо дуунда дуратайшуул олоороо суглараа. Буряадай Гүрэнэй филармониин дуушан Софья Данзанэ, Буряадай АССР-эй габьяата артист, Москвада болоhон Залуушуулай ба студентнэрэй бүхэдэлхэйн фестивалиин дипломант Болот Бороев гэгшэдэй концерт эндэ болоо.

Софья Данзанэ Болот Бороев хоёр буряад,ород арадай дуунуудые, оперонуудhаа мэдээжэ аринуудые гүйсэдхэжэ, шагнагшад тэдэниие халуунаар угтаа.

Залуу артистнуудай үүсхэлээр эмхидхэгдэhэн тус концертhээ ороhон хэдэн зуугаад түхэриг мүнгэн Эб найрамдалай жасада оруулагдаба гээшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряадай АССР-эй габьяата артист Б. Бороев; С. Данзанэ.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

УРАН ЗОХЁОЛШОДТОЙ УУЛЗАБА

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай студентнэр, багшанар болон алба хаагшад республикынгаа уран зохёолшодтой үнинэй нягта холбоотой юм. Тиимэhээ үе-үе болоод лэ hонирхолтой уулзалгануудые эмхидхэдэг байна.

Ээлжээтэ иимэ уулзалга КПСС-эй XXVII съездын нээгдэhэн үдэр, энэ түүхэтэ ушарта зорюулагдажа, түүхын ба хэлэ бэшэгэй факультедэй актова зал соо үнгэргэгдөө hэн. Энэ уулзалгада мүнөө үеын буряад литературын мэдээжэ түлөөлэгшэд — поэдүүд Н. Дамдинов, С. Ангабаев, В. Петонов, Л. Тапхаев, Б. Дугаров, А. Щитов, уран зохёолшод К. Балков, В. Митыпов; С. Цырендоржиев, Д-Д. Дугаров гэгшэд хабаадалсажа, партидаа, арад зондоо зорюулагдаhан шүлэгүүдээ нэрьемэ альга ташалган доро уншажа, зохёохы ажал тухайгаа, ерээдүйнгөө түсэбүүд тухай сугларагшадта хөөрэжэ үгэhэн байна.

С. БАЛДАНОВ.

ХЯАГТАhАА МЭДЭЭСЭНЭ:

ТҮРҮҮШЫНХИЕЭ...

«Хүбүүд, хабаяа туршаял!» гэhэн конкурс түрүүшынхиеэ Хяагтын городской соёлой байшан соо hаяхан үнгэргэгдэбэ. Сэрэгэй албанда татагдаха нahaяа гүйсэжэ ябаhан 6 хүбүүд хоорондоо мүрысэhэн байна. Хэн түргэнөөр автомат задалхаб, суглуулхаб, шагта хадахаб, хартаабха сэбэрлэхэб, уншагдаhан хэhэгээр номой нэрэ, авторыень таахаб, эрхим hайнаар вальс, мүнөөнэй хатар гүйсэдхэхэб гэhэн даабаринууд тэдэнэртэ үгтэhэн байгаа.

Хяагтын 1-дэхи дунда hургуулиин 10-дахи классай hурагша Д. Ратушный, медицинскэ училищиин hурагша В. Чимитов конкурсдо илаа.

ҮХИБҮҮДЭЙ ШЭНЭ СААД

Ерэн үхибүүдэй hууритай хүүгэдэй «Колосок» гэжэ шэнэ саадые нээлгын баяр ёhолол Хүдэри-Сомон hууринда hаяшаг болобо. Хүдэриин совхозой барилгашад тэрэниие бүтээжэ, байшангай hүлдэ-түлхюур үхибүүдтэ барюулhан байна.

Уужам, hаруул шэнэ байшан толлоhон баяраарнь эдир үетэниие Хүдэриин райпогой түрүүлэгшэ В. Д. Чибаков, хүүгэдэй библиотекые даагша Т. Н. Спиридонова, Хүдэриин совхозой профкомой түрүүлэгшэ Ф. Н. Зимирев гэгшэд халуунаар амаршалhан байна.

Е. СУРМАЧ.

ЭХИР ГУРБАН

Молоновтон Зүүн-Моринной леспромхоздо хүдэлдэг юм. Роза Дамбиевна Николай Дашеевич хоёр залуунууд, тэдэнэр гурбан хүүгэдтэй болонхой hэн. Байгша оной эхсэр Роза Дамбиевна гурбан эхир басага түрэжэ, гэр бүлэдөө ехэ баяр асарба.

Эхир басагадай, Р. Д. Молоновагай өөрынь элүүр энхые врачнууд Т. Х. Бахрунова, П. П. Макарова, медсестранууд С. Бурбоева, Э. Бандеева, В. Холбоева гэгшэд ехэ анхаралтайгаар сахин хамгаална.

Ж. ДОЛГОРОВ.

Эрхимүүд тодороо

Ойн модоной промышленностиин болон ойн ажахын научно-техническэ бүлгэмэй областной совет республикын леспромхозууд болон ойн ажахын эмхинүүдтэ шэнэ техникэ, шэнэ технологи нэбтэрүүлхын түлөө дэлгэрүүлхэ талаар харалгын дүн гаргаба.

Ой тайгын баялигые хамгаалха Забайкалиин авиациин баазын коллектив үнгэрhэн жэлдэ эрхим үрэ дүн туйлаа гэжэ комиссиин гэшүүд тэмдэглэбэ. Баазын хүдэлмэрилэгшэд ой тайгада түймэр сараха, унтараахын шэнэ түхеэрэлгэ, хэрэглэхэ, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ асуудалда саг үргэлжэ анхаралаа хандуулжа байдаг. Харалгын дүнгөөр нэгэдэхи hуури эзэлээ.

Байгалай ой модоной-туршалгын, Сэлэнгын модо буулгадаг, ашадаг баазануудай коллективүүд хоёрдохи hуури хубаалдаа. Загарайн районой Хандагатайн леспромхозой, Заудинска болон Кабанскын ойн ажахын коллективүүд гурбадахи hуури эзэлээ.

Т. БАДМАИН.

ТҮБХИНЭН hЭРГЭНЭ

Хото, хүдөөгэй тосхон hууринууд жэлhээ жэлдэ үзэсхэлэн гоё байра байдалтай болон түбхинэнэ. Кабанскын районой Шергино тосхондо зунай hарануудта Буряадай хүдөө ажахын институдай студентнэрэй отрядай гэшүүд шулуун гэрэй торхо бодхооhон юм.

Энэ гэрэй хажууда байрын хоёр модон гэрэй нэгэндэнь совхозой ажалшад нүүн орожо түбхинэбэ. Хоёрдохинь hаяар ашаглалгада үгтэхэ юм. Тиихэдэ совхозой түб буусада хүдөө ажахын техникэ хадагалха шэнэ гаража барилга дүүрэхэ болоо.

Дурсагдагша тосхонтой зэргэлээд шахуу байдаг Фофановода шэнэ магазинай hуури табигдаба.

Т. НАГАЕВА.

⊙ Улаан-Үдын шэлэй заводой спортын зал соо эдиршүүлэй дунда дүрэ буляалдаагын барилдаагаар Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зоныи түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн мүнөөдэрhөө эхилбэ.

△ Улаан-Үдын тамаралгын бассейндэ Советскэ районой

ХЭН, ХААНА ОШОХОБ?

hургуулинуудай болон үйлэдбэриин коллективүүдэй дунда тамаралгаар районой түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн болохо. Мүрысөөн үдэрэй 12 часhаа эхилхэ.

□ «Труд» бүлгэмэй Спортын ордон соо «Спартагай» физкультурын коллективүүдэй дунда баскетболоор бүлгэмэй түрүү hуури эзэлхын түлөө наадан үнгэргэгдэхэ.

△ Улаан-Үдын 49-дэхи hургуулиин спортын зал соо ГТО-гой зүйлнүүдээр түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэнэ. Мүрысөөндэ Улаан-Үдын трикотаж гадар хубсаhанай фабрикын хүдэлмэришэд хабаадаха юм.

✧ Нарин сэмбын комбинадай спортын зал соо столой теннисээр «Спартагай» түрүү hуури эзэлхын түлөө нэмэлэ мүрысөөн үдэрэй 12 часhаа эхилхэ.

⊛ Шэлэй заводой спортын зал соо классическа барилдаагаар «Спартагай» түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилэнхэй. Мүн «Труд» бүлгэмэй Спортын ордон соо hур харбалгаар «Спартагай» түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн 16 часhаа эхилхэ юм.

✧ «Забайкалец» клубай спортын зал соо столой теннисээр авиазаводой түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн болохоор хараалагдана.

□ Аяншалга болон экскурсиин Улаан-Үдын бюрогой путевкоор авиационно заводой хоёр бүлэг хүдэлмэришэд, Петровск-Забайкальскын, Октябрьска районой арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд Сурхайта нуурай баазада амархаар ошобо.

УРМАТАЙ НААДАН

Спортивна лотерейнүүд хадаа hонирхолтой наадануудай нэгэн байхаhаа гадна физкультурна хүдэлөөнэй материально-техническэ үндэhэ hуурийе, хүгжөөлгэдэ эрхэтэн бүхэнэй hайн дураараа хубита оруулха талаар ехэ арга нүхэсэл мүн.

Буряад орондомнай «45-haa 6-ень тааха», «36-haa 5-ень тааха», мүн «Спринт» лотерейнүүд олонитын наадан болонхой. Хото, хүдөөгэй ажалшад олишье [illegible] ехэ шүүбэринүүдтэ хүртэнэ. Жэшээлхэдэ, нёдондо мүнгэнэй болон зөөриин 1.051.078 түхэригэй шүүбэринүүд республикын ажалшадта түлэгдөө. Тэрэ тоодо эдэб түхэлэй 20 хүнгэн автомобиль, 6 мотоцикл золтошуул абаа.

Шэнээр гараhан жэлнайшье ехэ шүүбэринүүдээр эхилбэ. Улаан-Үдэ хотын нэгэ магазинай наймаалагша И. Ковалева «Спринт» лотерейгээр 1000 түхэриг шүүбэ. Индустриально-педагогическэ техникумэй багша Н. Т. Копесова «Спортлото» лотерейгээр түрүүшынхиеэ наадабашье, ехэ золтой байба. «45-haa 6-ень тааха» лотерейн дүрбэдэхи тиражда табан номерыень таажа, 1419 түхэриг шүүбэридэ хүртэбэ. Дайнай болон ажалай ветерануудай үбгэ hамган Андрей Пантелеевич Ульяна Ирасовна Калмазантан тираж бүхэнэй 10—15 билет абадаг заншалтай. Тэдэнэр «36-haa 5-ень тааха» лотерейн байгша оной наймадахи тиражда 10 мянган түхэригэй шүүбэридэ хүртэбэ.

А. МАНДРАНОВА,
«Спортлотогой» управлениин ахалагша инструктор.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Мартын 23-haa 30 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 23.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Ритмическэ гимнастика. 10.10 — Баримтата фильм. 10.25 — «Спортлотогой» 12-дохи тираж. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.05 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.05 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — «Совет газар дээрэ уулзалга». 15.20 — «Маскарад» — уран hайханай фильм. 17.05 — Спортивна дамжуулга. 17.10 — Скрипкын абяан зэдэлнэ. 17.20 — Мультфильм. 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.50 — Фигурна hолжоролгоор дэлхэйн чемпионат. 20.55 — «Телевидениин фондhоо». РСФСР-эй арадай артистка К. И. Шульженко дуулана, хөөрэнэ. 22.00 — «Время». 22.30 — Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг. 23.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Торпедо» (Москва) — «Динамо» (Тбилиси). 23.45 — Баяанай абяан зэдэлнэ. 00.10 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты!». 9.20 — «Процесс о трех миллионах» — уран hайханай фильм. 10.25 — Баримтата фильм. 10.35 — Балалайка дээрэ наадаха. 11.00 — «Эжын hургуули». 11.30 — Украинын телевидениин программа. 12.55 — «Ород хэлэн». 13.25 — «Твой сын, Земля» — 4-дэхи сер[и] ... Манай корреспо[ндентнүүд] хөөрэнэ. 15.00 — ... дамжуулга. 15.35 — ... комьтесь с Пакист[аном] ... баримтата фильм. ... лейболоор СССР-эй ... нат. Эхэнэрнүүд. 16.15 ... фильм. 16.25 — ... фильм. 17.30 — «Эб... дал ба залуушуул». ... «Ан амитадай аймаг... — Г. Ф. Гендель. ... гэhэн оратори. 21.00 ... лан нойрсогты, ... 21.15 — Санын спорто... эй чемпионат. ... 21.45 — Баримтата ... 22.00 — «Время». 22.3... убил Рашель К.» — у[ран hай]ханай фильм. (Куб...)

ПОНЕДЕЛЬНИК, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.50 — Үхибүүдтэ дамжуулга. 10.20 — Футболой шэнжэлэл. 10.50 — «Брат героя» — уран hайханай фильм. 17.30 — Үхибүүд болон эдиршүүлдэ зорюулагдаhан хүгжэмэй бүхэсоюзна XV неделиие угтуулан. 18.20 — «Греци. Бэеэ даанхай байдалай үдэр» — киноочерк.

Улаан-Үдэ. 18.45 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 18.55 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.15 — «Хурдадхалгын замаар». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Фигурна hолжоролгоор дэлхэйн чемпионат. 22.00 — «Время». 22.35 — «Страницы советского искусства. Литература и театр» — баримтата фильм. 23.35 — Футболой шэнжэлэл. 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.40 — «Кто убил Рашель К» — уран hайханай фильм. 10.45 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 11.15 — «Шатарай hургуули». 11.45 — Кировэй телестудиин программа. 12.45 — Мультфильм. 13.05 — Телефильм. 15.15 — Шэнэ hонин. 18.45 — «Дохёогоо үгыт, горнистнар!».

Улаан-Үдэ. 19.15 — Соносхолнууд. 19.25 — Буряадай АССР-эй арадай уран зурааша С. Ринчиновэй түрэhөөр 50 ... до. (буряадаар). 20.0... тын hонин. 20.30 — ... праздники доярки ... вой» — баримтата ф[ильм].

Москва. 21.00 — Амга... согты, багашуул!». 21... римтата фильм. 21.35 ... седина дуулаха. 22.0... мя. 22.35 — «И с вам[и снова] я...» — уран hайханай ... 23.50 — «Эрдэм ухаа[н ба тех]никэ». 00.05 — Баск... СССР-эй чемпионат. ... ЦСКА — «Жальгирис» ...

ВТОРНИК, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — Долоон хоногой спорт. 10.15 — Баримтата фильм. 10.30 — «Берег». 1-дэхи, 2-дохи сери. 12.45 — Шэнэ hонин. 18.30 — «Экологическа дневник».

Улаан-Үдэ. 18.50 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 19.00 — Республика дотор адуу үсхэбэрилгые хүгжөөхэ тухай.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — Шэнэ hонин (буряадаар). 20.15 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.30 — «Интервью в Буэнос-Айресе». Москвагай В. Маяковскиин нэрэмжэтэ академическэ театрай фильм-зүжэг. 22.00 — «Время». 22.35 — Фильм-зүжэгэй үргэлжэлэл. 23.25 — Москва хотын хоорой бүлгэмэй «Виват» гэhэн камерна хоорой концерт. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «И с вами снова я...» — уран hайханай фильм. 10.30 — Фортепианна дуэт наадаха. 10.50 — «Будильник». 11.20 — «Ород хэлэн». 11.50 — «Константин Симонов» — баримтата фильм. 1-дэхи сери. 12.50 — Француз хэлэн. 13.30 — «Путешествие на Луну» — 3 серитэй уран hайханай фильм. (Венгри). 1-дэхи сери. 14.25 — Тележурнал. 14.55 — Духовой инструментнүүдэй «Серенада» квинтет наадаха. 15.25 — В. Гаршин — уран зурааша. 16.05 — Шэнэ hонин. 18.50 — Баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — С... нууд.

Москва. 20.00 — «А... гүй ябадалые ажабай... гурим болгохо».

Улаан-Үдэ. 20.30 — ... хото — манай гэр».

Москва. 21.00 — ... нойрсогты, багашуул!» ... Уласхоорондын шэнжэ[лэл] — «Время». 22.35 — С... ровэй түрэhөөр 100 ж... до. «Друзья» — уран ... фильм.

СРЕДА, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 16.10 — «Гепард возвращается» — үхибүүдтэ уран hайханай фильм. 17.15 — «Таллинай хүгжэмтэ зурагууд». 17.40 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 18.10 — Анголын Арадай Республикын национальна ансамблиин концерт. 18.45 — «Космический век. «Страницы летописи». 5-дахи фильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 20.10 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.25 — «Возвращение Будулая» — 4 серитэй уран hайханай фильм. 1-дэхи сери. 22.00 — «Время». 23.30 — М. Глинка. «Дүүргэгдээгүй соната». 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Друзья» — уран hайханай фильм. 10.50 — Түрэлхидтэ киножурнал. 11.20 — «Мэдэхэ, шадаха бай». 11.50 — «Константин Симонов». Баримтата фильм. 2-дохи сери. 12.45 — Немец хэлэн. 13.15 — «Путешествие на Луну», 2-дохи сери. 14.10 — Мариин телевидениин программа. 14.50 — Мультфильм. 15.00 — «Элүүр энхын академи». 16.00 — Шэнэ hонин.

Улаан-Үдэ. 19.15 — Соносхолнууд. 19.25 — «Жилгражданстройн» 7-дохи СМУ-гай комплексно бригадын бригадир Октябрьска Революциин ба Ажалай Улаан Тугай орденуудай кавалер В. К. Рубцо[в] рэлдөөн.

Москва. 20.00 — Му...

Улаан-Үдэ. 20.25 — ...

Москва. 21.00 — ... нойрсогты, багашуул!» ... «Хани харилсаан». 21... луушуул дуулана, ... 22.00 — «Время». 22.3... ковбой, пой» — уран ... фильм. (ГДР). 23.50 — ... та фильм. 24.00 — ... нүхэд ёhоной уулзал[га] ... эй ба Англиин суглуу[лагдамал] командануул.

ЧЕТВЕРГ, 27

ТЕАТРАЙ УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — Мультфильм. 10.30 — «Аяншалагшадай клуб». 11.30 — «Возвращение Будулая». 1-дэхи сери. 13.05 — Шэнэ hонин. (13.10 хүрэтэр). 16.15 — «Мальчишки» — уран hайханай фильм. 1-дэхи сери. 17.25 — Бангладешэй национальна ансамблиин концерт. 17.35 — «... 16 хүрэтэр ба тэрээнhээ дээшэ наhатайшуулда».

Улаан-Үдэ. 18.20 — Уласхоорондын шэнжэлэл. (буряадаар). 18.35 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 18.50 — Нүүдэл редакци Загарайн ба Хэжэнгын районуудай ажахынуудта.

Москва. 19.10 — «Хэлэhэн үгэеэ хэрэгээрээ батадхаха». 19.40 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 19.55 — Футболоор нүхэд ёhоной уулзалга. СССР-эй ба Англиин суглуулагдамал командануул. 20.40 — «Возвращение Будулая» 2-дохи сери. 22.00 — «Время». 22.35 — Театральна шэнжэлэл. 23.55 — Баримтата фильм. 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Пой, ковбой, пой» — уран hайханай фильм. 10.30 — Баримтата фильм. 10.50 — «Электронико ба бидэ». 11.20 — Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ дивизиин уран hайханай ансамблиин концерт. 11.40 — «Хэшээлнүүдэй hүүлээр». 12.25 — Испан хэлэн. 12.50 — «Утро на Оке» — уран hайханай фильм. 13.05 — «Путешествие на Луну». 3-дахи сери. 14.00 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.00 — «Шла собака по роялю» — уран hайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 16.05 — Буряадай гүрэнэй Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ бур[яад драма]мын театрай зүжэг.

Москва. 18.20 — ... фильм. 18.40 — «Эрд[эм ухаан] ба ажабайдал».

Улаан-Үдэ. 10.10 — ... холнууд. 19.20 — Театр[ай улас]хоорондын үдэртэ ... даhан дамжуулга. Мультфильмнүүд.

Москва. 21.00 — ... нойрсогты, багашуул!» — «Гол асуудал». «Элүүр энхэ байха ... 22.00 — «Время». 22.3... ло № 306» — уран ... фильм.

ПЯТНИЦА, 28.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — Мультфильм. 10.15 — Узбегэй ССР-эй Гостелерадиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 10.45 — Шэнэ hонин. 16.05 — «Мальчишки». 2-дохи сери. 17.10 — «Ород хэлэн». 17.45 — «Эрмитаж». «Меньшиковэй ордон».

Улаан-Үдэ. 18.15 — Шэнэ hонин. (буряадаар). 19.30 — Буряад хэлэнэй хэшээл. 18.45 — Республикын Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэhэн социалис мүрысөөндэ илажа гараhан Южнэ электросетиин коллектив тухай хөөрөөн. 19.25 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Таанад энэниие хэжэ шадахат». 20.50 — «Возвращение Будулая». 3-дахи сери. 22.00 — «Время». 22.35 — «Возвращение Будулая». 4-дэхи сери. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Дело № 306» — уран hайханай фильм. 10.35 — «Эжын hургуули». 11.05 — «...16 хүрэтэр ба тэрээнhээ дээшэ наhатайшуулда». 11.50 — «Ород арадай онтохонууд». 12.30 — Англи хэлэн. 13.00 — СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Түбэй музей тухай баримтата фильм. 13.20 — «Сильная личность из 2-го «А» — уран hайханай фильм. 14.25 — Кемеровэй телестудиин программа. 15.25 — Н. К. Крупская тухай дамжуулга. 15.55 — Шэнэ hонин. 18.15 — Союзна республиканүүдай хүүгэдэй уран hайханай коллективүүдэй ... 19.00 — «Хани ... 19.30 — Мультфильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — ... гэhэн программа. 20... хэтэн ба хуули». ... кын загаhа аршалан[гаа]ха инспекциин түл... дамжуулгада хабаада... — «Совет Росси» — ... нал.

Москва. 21.00 — ... нойрсогты, багашуу[л] — «Эгээл тааруу ар... — Зунай сагта орол[го] ... 22.00 — «Время». 22.3... позитор Е. Птичкин[э] ... ска концерт.

СУББОТО, 29.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — «Возвращение Будулая». 3-дахи сери. 10.55 — «Элүүр энхэ байлга». 11.40 — «Возвращение Будулая». 4-дэхи сери. 12.45 — «Бултанда ба хүн бүхэндэ». 13.15 — Каунас хотын архитектурна хүшөөнүүд. 13.45 — «Үе саг ба өөр тухайгаа». Михаил Светлов. 14.05 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 14.20 — «Ан амитадай аймагта». 15.20 — «Молодая гвардия» — уран hайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи фильм. 18.00 — «Юhэдэхи студи». 19.00 — «Зунай сагта оролго тухай». 19.15 — «Циркын аренэ дээрэ». 20.15 — Кинопанорама. 22.00 — «Время». 22.30 — «Московские новости» газетын шанда хүртэхын түлөө спортивна гимнастикаар уласхоорондын мүрысөөн. 23.15 — «Танай гүйлтаар уулзалга эмхидхэгдэхэ». Никита Богословский. 00.25 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.30 — Ритмическэ гимнастика. 10.00 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 10.30 — «Манай саад». 11.00 — Хүүгэдэй дуунай концерт. Италиhаа дамжуулагдаха. 11.55 — «Бултанда зорюулагдаhан стадион». 12.25 — Баримтата фильм. 12.55 — «Самый жаркий месяц» — уран hайханай фильм. 1-дэхи сери. 14.05 — «Эрдэм ухаан — хүсэн». 14.50 — «Дуунай дүэдүүд зэдэлнэ». 15.05 — «Аяншалагшадай клуб». 16.05 — «И. С. Тургеневэй театр». 17.15 — Эдиршүүлдэ хүгжэмтэ дамжуулга. 19.05 — «Встречи с Ладо Гудиашвили» — телефильм.

Улаан-Үдэ. 19.55 — ... хэлэнэй хэшээл. ... Усович. Хүгжэмтэ ... Загорск тосхоной ... hургуулиин hурагшад... хэхэ. 20.30 — «ТЭЦ ... сомолой бүхэсоюз... гай барилга.

Москва. 21.00 — ... нойрсогты, багашуул!» — В. Левченко дуул... — «Время». 22.30 — ... — уран hайханай ... 23.50 — Баримтата фи[льм] — Футболоор СССР-эй [чем]пионат. «Днепр» — ... (Минск).

ВОСКРЕСЕНИ, 30.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15 — Баримтата фильм. 10.20 — «Спортлотогой» 23-дахи тираж. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.05 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.05 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — «Ералаш» — хүүгэдэй шог зугаата киножурнал. 15.15 — Саманта Смидэй дурасхаалда зорюулагдаhан Москва—Миннесота гэhэн телевизионно дамжуулга. 16.15 — Киноафиша. 17.15 — «Соловей» — уран hайханай фильм. 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — Ехэшүүлдэ мультфильм. 20.10 — «Преступление во имя порядка» — уран hайханай фильм (Франци). 22.00 — «Время». 22.35 — «Святослав Рихтер играет Шумана» — фильм-концерт. 23.40 — Шэнэ hонин. 23.45 — «Московские новости» газетын шангай түлөө спортивна гимнастикаар уласхоорондын мүрысөөн.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты!». 9.15 — «Гран-па» — уран hайханай фильм. 10.40 — Баримтата фильм. 11.00 — «Ород хэлэн». 11.30 — И. Гайдн. 92-дохи номерой соль-мажор симфони. 12.00 — Киргизэй телевидениин программа. 13.20 — «Самы[й жаркий] месяц». 2-дохи сери. Г. Генделиин ... 15.00 — «Манай кор[респон]дентнүүд хөөрэнэ». «hайндэрлэхэ эрхэд[э] төөб?». 16.20 — «Эб ... дал ба залуушуул» ... жуулгаар hара б... даг хабсаргалта. 17.... өтэ» — фильм-зүжэг. «Мэдээжэ аад, ю[рэ бусын] юумэн». 20.20 — Бас... СССР-эй чемпионат ... нүүд. «Динамо» (Но...) — «ТТТ» (Ригэ). 21.00 ... лан нойрсогты, ... 21.20 — «Революциин ... раашад». Совет ура[н] искусствада ... ционно тэмэ. 22.00 — ... 22.35 — «Любовь и ... уран hайханай фи[льм] ... бекфильм» — Югос...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда КПСС-эй обкомой II пленум тухай информационно мэдээсэл. «Хурдадхалгын замаар» — КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. М. Беляковой хэлэhэн үгэhөө. «Хабарай таригые угтуулан», «Баян ургаса манай гарта» — А. Петровой статья. Эрдэм ухаанай нүлөөлхы хүсые арьбадхаха» — СССР-эй Наукануудай Академиин жэл бүриин суглаанhаа. «МИР» — «СОЮЗ-Т 15» болон «ПРОГРЕСС-25» хоёр залгалдан холболдобо. «Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советдэ» — корреспонденци.

Хоёрдохи хуудаhанда. «КПСС-эй обкомой II пленум». «Хурдадхалгын замаар» — КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. М. Беляковой элидхэлэй түгэсхэл.

Гурбадахи хуудаhанда. «КПСС-эй обкомой II пленум. «Хурдадхалгын замаар» — элидхэл тушаа үгэ хэлэлгын материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Мүнөөдэр — Метеорологиин бүхэдэлхэйн үдэр». «Дулаанай саг болохо гэжэ байна» — Е. Чесноковагай статья.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ 23, редактор — 2-50-95, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-60-91, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина 35. Н-02353. Заказ № 70. Индекс 04609.